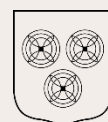

Kommunplan 2023

Orsa kommun

**ORSA
KOMMUN**

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Datum:	2022-11-28
Dokumentet gäller för:	Samtliga verksamheter
För revidering ansvarar:	Kommunchef
Diarienummer:	OK KS 2022/00102

Innehåll

Inledning	5
Kommunstyrelsens ordförande	5
Vision Orsa 2050	6
Den kommunala koncernen	7
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	8
Övergripande mål Orsa kommun 2023–2024	10
Övergripande mål och mått.....	11
Uppdrag 2023.....	16
Ungas inflytande i kommunen.....	17
Verksamheterna.....	18
Kommunstyrelsen	18
Utskottet för strategi.....	20
Utskottet för lärande	22
Utskottet för omsorg.....	23
Utskottet för Samhälle	24
Mora Orsa Miljö- och byggnadsnämnd.....	25
Gemensam gymnasienämnd.....	26
Gemensam nämnd för Social Myndighetsutövning	27
Gemensam servicenämnd för Löneadministration	28
Gemensam Servicenämnd IT.....	29
Orsa vatten och avfall AB (kommunalt bolag)	30
Orsabostäder AB och Orsa Lokaler AB (kommunala bolag).....	31
Övriga nämnder och verksamheter	32

Budget 2023 och plan 2024–2026.....	34
Sammanfattning av kommunens ekonomichef.....	34
Läsanvisningar och förklaringar till ekonomiska tabeller och grafer	35
1.1 Ramar 2023	36
1.2 Budget 2023 och plan 2024 – 2026.....	37
1.3 Investeringar inför 2023 och plan 2024–2026	39
1.4 Solidiet kommun och koncern	40
1.5 Driftbudget	41
Bilagor till kommunplanen	43
Bilaga 1: Prioritering av områden för bostadsutveckling.....	43
Bilaga 2: Prioritering av planer.....	43
Bilaga 3: Investeringsplan 10-årig	43

Inledning

Detta är Orsa kommuns kommunplan och budget för 2023. Kommunplanen är ett politiskt beslutat dokument som anger mål, uppdrag, ekonomiska ramar och grunduppdrag för kommunens verksamheter. Kommunplanen bygger på vår vision, Orsa 2050, och våra mål har direkt koppling till visionen. Kommunens styrmodell anger hur verksamheterna arbetar med innehållet i kommunplanen. Styrmodellen finns att hitta på kommunens intranät och på orsa.se

Kommunstyrelsens ordförande

Skola, äldreomsorg och ett bra näringslivsklimat är prioriterade områden i kommunplanen. Genom att flytta fram positionerna, med ökad kvalitet, tillgänglighet och service, skapar vi ett ännu bättre Orsa. Med utgångspunkt i vision Orsa 2050 ska arbetet med ökad delaktighet och invånardialoger intensifieras. Under 2023 påbörjas resan mot att bli kommunen med Sveriges bästa invånardialog.

Utvecklingen i omvärlden oroar. Med krig i närområdet, höga energipriser, kraftig inflation och stigande räntor är den ekonomiska osäkerheten större än någonsin. Vårt mångåriga arbete med att stärka kommunens finanser kommer nu till nytta och hjälper oss att överbrygga en nedgång och lägre skatteintäkter till följd av en lågkonjunktur. I dagsläget kan vi inte utesluta att vi hamnar i ett läge då tvingas till omprioriteringar och besparingar inom vissa områden.

Den största satsningen i kommunplanen är byggandet av nytt särskilt boende, Slipstenen, vilket är angeläget och nödvändigt. Vi skapar ett bättre boende för äldre med omfattande omsorgsbehov, en bättre arbetsmiljö och ökade möjligheter att erbjuda den bästa omsorgen. Demografin talar sitt tydliga språk, andelen äldre ökar och därmed också behov av fler platser i särskilt boende vilket visar sig redan nu då vi inte kan tillgodose behovet fullt ut. En upphandling kommer att genomföras under kommande vinter och därefter kommer kommunstyrelsen att ta ställning till om ekonomin tillåter att projektet kan genomföras.

Arbetet med bostadsförsörjningen fortsätter. Exploatörer har fått inkomma med förslag avseende en tomt i centrala Orsa och ett markanvisningsavtal kommer att tecknas. Förberedelser för exploatering av två detaljplaneområden vid Skeervägen pågår liksom arbetet med en plan för Löva Strand. Planbesked har getts för ytterligare detaljplaner i Digerberget och Grönklitt.

Från årsskiftet sätts ett fördjupat samarbete med Mora när bygg och miljöförvaltningarna samlas under en gemensam nämnd. Detta ska leda till bättre service genom kortare handläggningstider, bättre kompetensförsörjning och högre effektivitet. Fokus ska ligga på förenklad myndighetsutövning och att det ska vara lätt att göra rätt.

Ett nytt styre bestående av C och S tillträder vid årsskiftet 2022/23. En viktig utgångspunkt för majoritetens arbete är en ansvarsfull ekonomisk politik där vi anpassar verksamheten till det ekonomiska utrymmet som bygger på oförändrad kommunalskatt. I samarbete med samtliga partier i kommunfullmäktige kommer vi jobba för en kommun med framtidstro där människor känner trygghet och delaktighet.

Mikael Thalín(C), kommunstyrelsens ordförande

Vision Orsa 2050

I Orsa skapar vi med människor, inte för.

I Orsa får du vara den du är och bli den du vill.

I Orsa har alla människor plats att växa. Personlig utveckling och ny kunskap har en given plats i vårt samhälle där vi tillsammans hjälps åt att bygga bildning. Här tar vi till oss utbildningar från hela världen och här finns skolan mitt i byn. Här finns barns och ungas perspektiv med i allt vi gör. I Orsa skapar vi mötesplatser där vi utvecklar innovationer och tar idéer till handling. Vi tar vara på de kvaliteter vi har och lär nytt tillsammans. Här är vi nyfikna, har glimten i ögat och har modet att testa nya vägar. Här skapar vi vår framtid.

Vi agerar i en värld av ständig förändring. Vi knyter relationer och utvecklas med vår omvärld och tar in de regionala och globala perspektiven. Vår närhet och kreativitet gör att vi är en av de bästa platserna för samarbeten som skapar värde. Här är alla viktiga i arbetet med att skapa ett hållbart samhälle där vi vill leva, gammal som ung. I Orsa finns gemenskap, mod och skaparkraft.

I Orsa finns livskvalitet.

Att bo i Orsa är att leva.

I Orsa är naturen alltid tillgänglig och synlig. Här finns ett unikt centrum för upplevelser utomhus och här finns den orörda vildmarken och tystnaden. Orsa är en plats som vi är stolta över. Vi tar hand om varandra, vår miljö och vår natur och här behöver ingen vara ensam. Vi har ett liv i balans och det är tryggt att leva just här.

Vi har en fot i historien och en i framtiden. Här finns en kulturbygd med en särskild känsla och anda. Här finns hus som berättar vår historia och nya hållbara boenden som sticker ut. Orsa är en mittpunkt för musik och kultur och här finns en framtidstro där vi bevarar och skapar nytt med stolthet och glädje. I Orsa har vi tid och kraft att leva.

I Orsa gör vi saker möjliga.

I Orsa möter du det enkla.

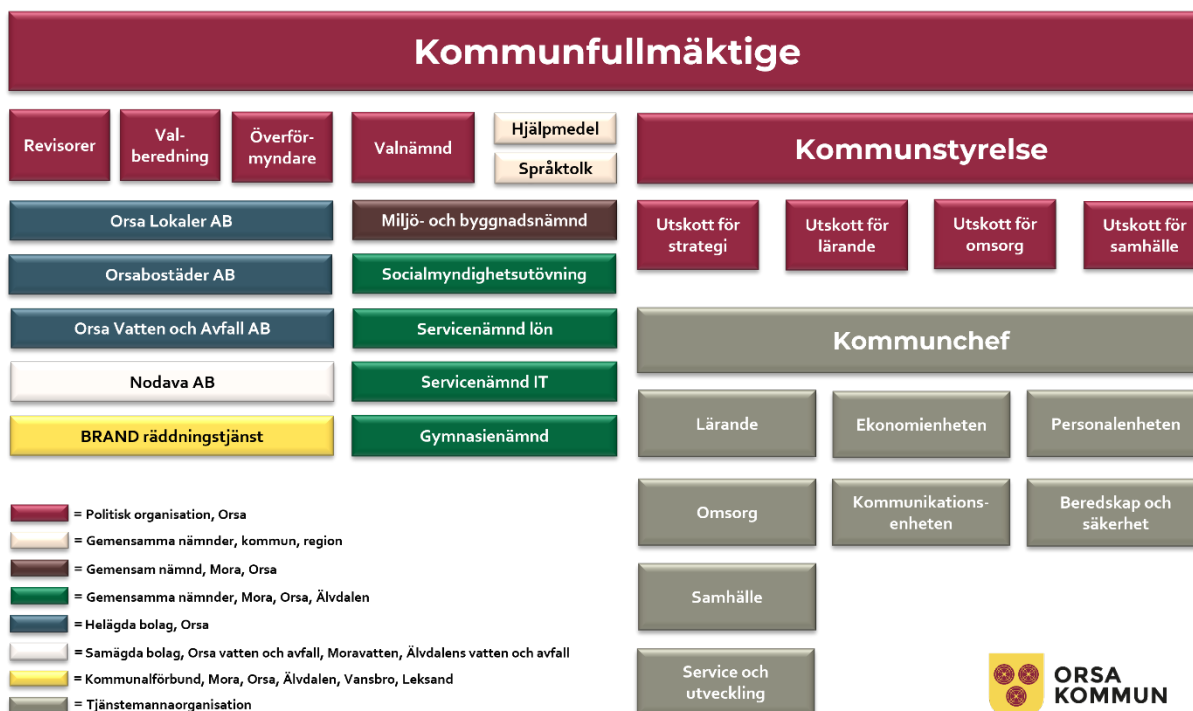
I Orsa finns en naturlig närhet och ständiga samtal mellan invånare, besökare, föreningar och företagare. Här finns en välkomnande öppenhet som lägger grunden för allt vi gör. Vi kommunicerar i alla riktningar och här finns Sveriges bästa invånardialog.

I Orsa gör vi saker tillsammans och på ett enkelt sätt. Här är det lätt att skapa, mötas, förnya och förvalta. Genom vår öppenhet är vi trovärdiga och har ett klimat där alla strävar efter bra lösningar för dem vi finns till för. Här både vill och hinner vi mer.

Vi och vår skog och mark, våra byar och centrum bjuder in till nya möjligheter. Här finns företagare och entreprenörer som erbjuder tjänster och produkter både lokalt och globalt. Här möter digitala lösningar både unika affärer och personlig service, vilket för många är ett resmål i sig. Här är det helt enkelt lätt att uppleva kvalitet. I Orsa gör vi det möjligt.

Den kommunala koncernen

Kommunkoncernen är det samlade begreppet för hela kommunens verksamheter. Här ingår såväl den politiska organisationen, tjänstemannaorganisationen samt helägda bolag. Kommunens uppgifter och befogenheter regleras ytterst av regeringsformen och kommunallagen.

Centerpartiet, Miljöpartiet och Kristdemokraterna bildade politisk ledning för mandatperioden 2018–2022, med följande mandat: Centerpartiet 13 mandat, Kristdemokraterna 2 mandat, Miljöpartiet 1 mandat.

Valet till kommunfullmäktige i september 2022 resulterade i följande mandat: Vänsterpartiet 2 mandat, Socialdemokraterna 7 mandat, Miljöpartiet 1 mandat, Centerpartiet 11 mandat, Kristdemokraterna 2 mandat, Moderaterna 3 mandat, Sverigedemokraterna 5 mandat.

Verksamheterna; nämnder, bolag och utskott beskrivs i avsnittet "Verksamheterna" på sida 18.

Ordförande och vice ordförande för kommande mandatperiod beslutas först i slutet av 2022.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Orsa 2050

All styrning i Orsa kommun tar sin utgångspunkt i den gemensamma visionen, Orsa 2050. Visionen är beslutad av kommunfullmäktige under våren 2020 och ska fungera som en ledstjärna och vara styrande för hela kommunens utveckling. I det dagliga arbetet ska visionen vara vägledande i allt från målformuleringar till genomförande av uppdrag och aktiviteter.

Kommunens verksamheter styrs också på olika sätt av lagstiftning. Grundläggande krav finns i kommunallagen, förvaltningslagen och aktiebolagslagen. Kommunens verksamhet regleras i vissa fall även genom speciallagar för olika områden. Inom kommunen finns dessutom styrdokument som alla verksamheter är skyldiga att följa. I styrdokumentet regleras ramar och gemensamma förhållningssätt för verksamheterna.

Mål- och resultatstyrning

Kommunens styrmodell¹ bygger på mål- och resultatstyrning. Det innebär att kommunfullmäktige beslutar om de övergripande mål som kommunkoncernen som helhet ska arbeta mot för att röra sig i riktning mot visionen. Utifrån de övergripande målen tar verksamheterna fram verksamhetsplaner och på enhetsnivå jobbar man med aktiviteter som bidrar till målluppfyllelse.

Ekonomistyrning

Kommunens resurser ska användas och utnyttjas effektivt. Då resurserna är begränsade måste såväl uppdraget till verksamheterna som de arbetssätt som används inom verksamheterna planeras och genomföras i förhållande till de ekonomiska förutsättningarna.

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet, vilket innebär att de ska sköta sin ekonomi på ett ansvarsfullt sätt. Kommunerna ska enligt lagen anta mål både för ekonomin och för verksamheten – så kallade finansiella mål och verksamhetsmål. De finansiella målen ger ramar för verksamhetens omfattning och resultat, och verksamhetsmålen anger hur medlen ska användas på ett ändamålsenligt sätt.

Uppföljning och kvalitetssäkring

Det ligger på varje nämnd och bolag att ansvara för god kvalitet i uppföljningsarbetet och för att detta sker enligt en väl utarbetad process. Vid större avvikelser ska dessa omedelbart lyftas för diskussion. Systematisk uppföljning och analys är en central och viktig del i kommunens styrmodell.

¹ <https://orsa.se/download/18.16e2d86f1799e2f3ccb9a3/1621863898577/Styrmodell%20Orsa%20kommun.pdf>

I kommunens delårsrapport och i den avslutande årsredovisningen lämnar kommunstyrelsen en övergripande rapport till kommunfullmäktige om hur kommunen lyckats leva upp till de ambitioner som finns i kommunplanen.

Internkontroll

Orsa kommuns internkontroll genomförs utifrån reglemente för internkontroll, beslutat 2018 av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för internkontrollen inom kommunen, vilket även omfattar kommunala bolag, gemensamma nämnder och andra verksamheter som kommunen har engagemang i. Internkontrollen ska säkerställa lagefterlevnad, ändamålsenlighet och kostnadseffektivitet i verksamheterna och att verksamheternas rapportering och information är tillförlitlig.

Övergripande mål Orsa kommun 2023–2024

Kommunen har tio övergripande mål. Varje mål hör till ett målområde som har koppling till Vision Orsa 2050. Många av målen är kommunövergripande vilket betyder att flera verksamhetsområden tillsammans bidrar till att målen uppfylls. I tabellen nedan beskrivs vilken instans/vilka instanser som är ansvariga för respektive mål. Samordning så att alla mål omhändertas sker via ledningsgruppen och ansvarig chef.

Utgångspunkten för de övergripande målen är att de ska rama in de områden som är viktigast. Inom de områden där det finns statlig styrning bör målen anknyta till den statliga målsättningen.

Målområde	Mål	Ansvar
I Orsa skapar vi med människor, inte för	Orsas invånare upplever att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling	SU/KS
	Orsas barn och unga får en god och likvärdig utbildning	LÄ/KS
	Kommunens arbetsmarknadsverksamhet leder till att fler Orsabor går vidare till studier eller arbete	SA/KS
I Orsa finns livskvalitet	Orsa är en plats där människor trivs och vill bo	SU/KS
	Orsas befolkning växer	SU/KS
	Orsas barn och unga upplever att de är trygga och respekterade i kommunens verksamheter.	LÄ/KS
	Orsas äldre har tillgång till en god äldreomsorg	OM/KS
I Orsa gör vi saker möjliga	Orsa är en attraktiv plats för företag som vill etablera sig och växa	SA/KS
	Orsas invånare och företag har tillgång till snabb och säker digital infrastruktur	SA/KS
	Kommunen har en god ekonomisk hushållning	SU/KS

Förklaring förkortningar i tabellen:

KS = Kommunstyrelsen

SU = Utskott för strategi (service och utveckling, ekonomi, personal, kommunikation, beredskap och säkerhet)

LÄ = Utskott för lärande

SA = Utskott för samhälle

OM = Utskott för omsorg

KLK=Kommunledningsgruppen

Övergripande mål och mått

I följande avsnitt beskrivs de övergripande målen och hur de följs upp. Målen tillsammans med måtten är styrande. Inom varje målområde finns en beskrivande text för att tydliggöra kopplingen mellan Vision Orsa 2050 och de övergripande målen. Målen och målområdena kompletteras också med nyckeltal för att ytterligare kunna följa utveckling inom respektive målområde. Symbolerna under varje målområde visar på hur respektive målområde och Vision Orsa 2050 hänger ihop med de globala hållbarhetsmålen.

I Orsa skapar vi med människor, inte för.

Orsabornas engagemang är viktigt för Orsas utveckling. Kommunen behöver skapa kanaler för att ta vara på Orsabornas tankar och idéer och hitta nya kreativa sätt att mötas. Delaktighet och inflytande i samhället är också en av de mest grundläggande förutsättningarna för folkhälsan. För att kunna växa och utvecklas som människa behövs utbildning, inte minst för barn och unga. Forskning visar att inkluderande utbildning av god kvalitet för alla är en av de viktigaste grunderna för välbefinnande, hälsa och jämställdhet i varje samhälle. Att ha sysselsättning och möjlighet att kunna försörja sig själv påverkar i hög grad andra delar av livet, som god hälsa, aktiv fritid och ekonomi.

Mål 1: Orsas invånare upplever att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling

Mått	Utfall 2019	Utfall 2020*	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Andel invånare som upplever att de har möjlighet till inflytande över kommunens beslut och verksamheter ökar (SCB-medborgarundersökning)			21%	(index 58)	22%	23%
Andel barn och unga som har vetskap om sina möjligheter att påverka i samhället ökar (Lupp-enkät)	24%	23%	26%	33%	28%	30%

*Frågorna formuleras något annorlunda i SCB:s medborgarundersökning från och med 2021 och visas i procent i stället för som tidigare index-värde; därför saknas utfall från 2019 & 2020.

Mål2: Orsas barn och unga får en god och likvärdig utbildning

Mått	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Andelen elever i årskurs 6 som uppnår kunskapskraven i matematik ökar	91,4%	81,9%	80,6%	100%	92%	93%
Andelen elever i årskurs 9 som uppnår kunskapskraven i matematik ökar	85,7%	88,3%	79,4%	100%	86%	90%
Andelen elever i årskurs 6 som uppnår kunskapskraven i svenska ökar	~100*	85,2%	89,5%	100%	91%	93%
Andelen elever i årskurs 9 som uppnår kunskapskraven i svenska ökar	96,8%	95,7%	94,2%	100%	96%	98%

Elevernas upplevda studiero ökar (Skolinspektionen skolenkät)	67%	73%	78%	100%	82%	84%
--	-----	-----	-----	------	-----	-----

*Om antalet som ej uppnått kunskapskraven är 1–4 elever, så visas andelen som uppnått kunskapskraven (A-E) som ~100.

Nyckeltal (skola Kolada) ²	2017	2018	2019	2020	2021
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun	87,7	73,4	83,1	85,7	79,4

Nyckeltal vht-område lärande (ekonomiska)	2017	2018	2019	2020	2021
Nettokostnadsavvikelse förskola inklusive öppen förskola (miljoner kronor)	3	3	-2	1	3
Nettokostnadsavvikelse fritidshem (miljoner kronor)	2	2	2	2	2
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9 (miljoner kronor)	12	8	10	12	12
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola (miljoner kronor)	1	-1	0	-3	-2

Mål 3: Kommunens arbetsmarknadsverksamhet leder till att fler Orsabor går vidare till studier eller arbete

Mått	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Andel deltagare som fått arbete efter avslutad insats i kommunens arbetsmarknadsverksamhet ökar	33%	30%	37%	35%	35%	35%
Andel deltagare som gått vidare till studier efter avslutad insats i kommunens arbetsmarknadsverksamhet ökar	3%	12%	7%	10%	10%	10%

I Orsa finns livskvalitet

Natur, kultur, bra boende/boendemiljöer och mötesplatser bidrar till att skapa platser där människor trivs och vill bo. Orsa har en fantastisk natur med oändliga möjligheter för en aktiv fritid och också en gedigen kultur och musiktradition; det behöver kommunen ta vara på och visa på möjligheter såväl för Orsaborna som för besökare. Livskvalitet är lika viktigt när människor blir äldre. Därför behövs en god omsorg för Orsas äldre. I Orsa ska alla vara och känna sig trygga. Trygghet är ett vitt begrepp som exempelvis omfattar socialt hållbar samhällsplanering, fysiska åtgärder i närmiljön och våldspreventivt arbete. Alla barn och unga har rätt till en trygg uppväxt och ett gott liv i Orsa. Därför ska kommunen arbeta för att inga barn och unga ska utsättas för kränkningar, mobbing och trakasserier.

² I Kolada används färgerna rött, gult och grönt för att visa hur ett resultat ligger till jämfört med andra. För varje nyckeltal rangordnas alla kommuner/regioner efter sina resultat, och de bästa resultaten får grön färg, de sämsta får röd färg och de i mitten får gul färg. Saknas data på något nyckeltal visas det med grå färg.

Mål 4: Orsa är en plats där människor trivs och vill bo

Mått	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Andel invånare som anser att kommunen är en bra plats att leva och bo på ökar (SCB-medborgarundersökning)			96%	96%	97%	98%
Andel invånare som är nöjda med kommunens verksamheter ökar (SCB-medborgarundersökning)			87%	87%	88%	89%

Mål 5: Orsas befolkning växer

Mått	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Orsas befolkning ökar (SCB- befolkningsstatistik; mäts vid årets slut)	6911	6898	6918	6960	6980	7000

Mål 6: Orsas barn och unga upplever att de är trygga och respekterade i kommunens verksamheter.

Mått	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Andelen unga (13–16) som uppger att de ibland eller ofta utsätts för mobbning, trakasserier eller utfrysning minskar (Lupp-enkät)			Tjejer: 28,8% Killar: 22,1%	minskar	minskar	minskar

Mål 7: Orsas äldre har tillgång till en god äldreomsorg

Mått	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021**	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Andel brukare i särskilt boende äldreomsorg som anser att de har möjlighet att framföra synpunkter ökar*....	rött (34%)	rött (31%)		gult	gult	grönt
Andel brukare i särskilt boende äldreomsorg som anser sig ha möjlighet att påverka tider ökar*...	gult (61%)	rött (48%)		gult	gult	grönt
Andelen brukare i särskilt boende äldreomsorg, som anser sig få tillräckligt med tid ökar*...	gult (76%)	Rött (68%)		gult	gult	grönt

* Resultaten ska öka till grönt till 2024 enligt Koladas klassificeringssystem (rött, gult och grönt)³

** Brukarundersökning gjordes ej 2021 inom äldreomsorgen.

Nyckeltal (äldreomsorg Kolada)	2017	2018	2019	2020	2021**
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn	85	83	80	89	
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel	86	93	92	94	

Nyckeltal äldreomsorg (ekonomiska)	2017	2018	2019	2020	2021
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg (miljoner kronor)	8	3	3	0	6
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg (miljoner kronor)	-12	-11	-8	-6	-4

I Orsa gör vi saker möjliga.

Orsaborna har rätt att förvänta sig att den kommunala verksamheten bedrivs effektivt. För att behålla handlingsfriheten och säkra verksamhetens kvalitet och omfattning är det nödvändigt att kommunens ekonomi är stabil, under kontroll och långsiktigt balanserad. Digitaliseringen bidrar till effektivare processer och ger bättre service till kommuninvånarna. För att skapa fler arbetstillfällen och en starkare samhällsutveckling behöver kommunen möjliggöra för fler företag och entreprenörer att etablera sig i kommunen, men också se till att befintliga kan växa. Infrastrukturen i kommunen behöver möta orsaborna, liksom företagens behov, och möjliggöra en hållbar livsstil nu och i framtiden.

Mål 8: Orsa är en attraktiv plats för företag som vill etablera sig och växa

Mått	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Orsas plats i svenskt näringslivs ranking om lokalt företagsklimat förbättras	80	83	72	Minst 50	minst 50	minst 50

Mål 9: Orsas invånare och företag har tillgång till snabb och säker digital infrastruktur

Mått	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Andel hushåll och företag anslutna till stadsnätet ökar		64%	70%	75%	80%	82%

³ I Kolada används färgerna rött, gult och grönt för att visa hur ett resultat ligger till jämfört med andra. För varje nyckeltal rangordnas alla kommuner/regioner efter sina resultat, och de bästa resultaten får grön färg, de sämsta får röd färg och de i mitten får gul färg. Saknas data på något nyckeltal visas det med grå färg.

Mål 10: Kommunen har en god ekonomisk hushållning

Mått	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Kommunens resultat ska under perioden i genomsnitt uppgå till minst 1,5 % av skatteintäkterna.			6,9%	1,5%	1,5%	1,5%
Soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden i koncernen skall uppgå till minst 20 % år 2025 (planperiodens slut)	16,8%	21,4%	24,8%	Minst 20%	Minst 20%	Minst 20%
Max 2 % avvikelse mellan prognos vid delårsbokslut och utfall vid årsbokslut		0,4%	0,1%	Max 2%	Max 2%	Max 2%

Nyckeltal personal	2017	2018	2019	2020	2021
Antal årsarbetare	533	529	516	509	519
Sjukskrivningstal	6,7	6,7	6,3	8,2	7,3

Uppdrag 2023

Utöver de beskrivna målen har nämnderna och utskotten fått ett antal uppdrag från den politiska majoriteten. Uppdragen följs upp och redovisas i årsredovisningen. Flera av uppdragen löper under flera år och är därmed redan påbörjade.

Uppdrag	Ansvar
Fortsätta arbetet med Främjande myndighetsutövning; det ska vara lätt för företag att göra rätt.	Miljö- och byggnadsnämnden
Digitalisering; utveckla och förbättra digitala tjänster som underlättar för kommuninvånarna och skapar en effektivare organisation.	Samtliga nämnder och utskott
Exploatering av Löva Strand; det planerade naturnära bostadsområdet vid Orsasjöns strand. (2021–2023)	Utskottet för samhälle samt Miljö- och byggnadsnämnden.
Arbeta för att öka integrationen i syfte att minska klyftorna och utanförskapet i kommunen. (2022–2024)	Utskottet för samhälle
Investeringar för ett grönare och attraktivare centrum. (2022–2023)	Utskottet för samhälle
Genomföra invånardialog med fokusområde inkludering (2023–2025)	Utskottet för strategi och utskottet för samhälle
En handlingsplan med åtgärder som ska prioriteras för ökad trafiksäkerhet i kommunen ska tas fram.	Utskottet för samhälle

Ungas inflytande i kommunen

Alla ska kunna påverka sitt liv och utvecklingen i sin kommun. Det gäller även Orsas unga. Våren 2015⁴ antog kommunfullmäktige i Orsa kommun den länsövergripande ungdomspolitiska strategin, Dalarna- Sveriges bästa ungdomsregion.

Strategin har fyra målområden. Det övergripande målområdet handlar om ungas delaktighet och inflytande på lokal och regional nivå. Unga i Orsa ska kunna påverka sina egna liv, kommunen de bor i och länets utveckling. Övriga mål lägger fokus på hälsa, samhällsplanering, kompetensförsörjning, och ett hållbart Dalarna. Dessa tillsammans syftar till att skapa förutsättningar för att barn och unga i Orsa ska ha ett bra liv.

För att nå dessa mål krävs prioriteringar:

- Kommunen har ett ungdomsperspektiv och beaktar ungas perspektiv i beslut som berör dem
- Kommunen återkopplar till unga under och efter delaktighetsprocesser
- Kommunen har inflytandeforum för unga på olika nivåer och platser med tydlig koppling till beslutsfattare. Det kan exempelvis vara elevråd, unga kommunutvecklare, och andra forum.
- Kommunen ger alla unga kunskaper om deras rätt att få sina åsikter beaktade i frågor som berör dem
- Ungdomsenkäten LUPP (lokal uppföljning av ungdomspolitiken) används för att ta reda på hur ungas livssituation ser ut i kommunen, för att följa upp gjorda insatser och som underlag för prioriteringar.

Åtta Unga kommunutvecklare anlitas under sommaren 2022 för att arbeta fram förslag på hur Orsa kan bli en bättre plats för unga att leva på. I deras arbete lyfte de problemen med att barn och unga allt för ofta utsätts för kränkningar, mobbning och trakasserier i sin vardag och att kommunen behöver jobba mer aktivt för att förhindra detta. Kommunutvecklarnas arbete har resulterat i att ett mål på övergripande nivå prioriteras i kommunplanen "Orsas barn och unga upplever att de är trygga och respekterade i kommunens verksamheter" (se mål 6, sid 13)

⁴ Strategin har reviderats under 2021

Verksamheterna

Kommunstyrelsen

Ordförande: Mikael Thalín (C)

1:e vice ordförande: Susann Lindblad (C), 2:e vice ordförande: Magnus Bjurman (S)

Förvaltningschef: Marie Ehlin, kommunchef

Grunduppdrag

Kommunstyrelsen har helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens ärenden och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2023

Kommunen har i dagsläget en god ekonomi och planerar långsiktigt för att klara av driftskostnader och investeringar. Den höga inflationen, höjda pensioner och stigande räntor är dock några av utmaningarna kommande år.

Under Covid-19 pandemin har äldreomsorgen varit dyrare att bedriva och mycket talar om för att det kommer vara så även under 2023. Heltid som norm gäller nu i omsorgens verksamheter och det kommer vara stort fokus på att få denna omställning från den tidigare deltidsorganisationen implementerad på ett kostnadsneutralt sätt.

Inom verksamhetsområde lärande är fokus det kommande året på att skapa ökad likvärdighet mellan kommunens skolor och förskolor. Alla elever oavsett skola ska ha en bra skolgång och möjligheter att lyckas. Särskilt fokus ligger precis som 2022 på bättre studiero och höjda matematik- och svenska resultat.

Kommunen har ett gott näringslivsklimat och siktar på att bli ännu bättre på detta område. En reviderad näringslivsstrategi gäller för 2023–2026 med kompetensförsörjning och bostadsutveckling som prioriterade områden.

Prioriterade detaljplaner under 2023 är kopplade till bostads- och näringslivsutveckling. Kommunen arbetar med detaljplan för Löva Strand med syfte att åstadkomma fler bostäder söder om Orsa. Grönklittsgruppen har ett planbesked för en detaljplan och önskar också parallellt arbete med planprogram för att utveckla området i stort.

Arbetet med att bygga ut överföringsledning till och från Grönklitt kopplade till det kommunala VA-nätet är planerad att ske under 2023–2024.

Ett grönare och attraktivare centrum planeras och genomförs med fokus på Slipstenstorget och rondellen vid hotellet. Riktlinjer för skötsel av kommunens mark ska revideras och kommunens strategiska markinnehav ses över. En handlingsplan med åtgärder för ökad trafiksäkerhet i kommunen ska tas fram.

Kommunfullmäktige beslutade den 2 maj 2022 att anta detaljplanen för det särskilda boendet Slipstenen på Storgärdet. Upphandling av entreprenör startar i slutet av 2022. Enligt nuvarande prognos ska Slipstenen stå klart för inflyttning under 2027.

Från och med 1 januari 2023 har Mora och Orsa inte bara en gemensam miljö- och byggnadsförvaltning utan också en gemensam nämnd. Detta ger en förbättrad service genom att resurserna används effektivare samtidigt som närhet och tillgänglighet till verksamheterna säkerställs i båda kommunerna.

I Orsa skapar vi med människor, inte för. Det är av stor vikt att allt vårt arbete utförs med utgångspunkt från våra kommuninvånare. Kommunens invånardialoger är viktiga redskap för att skapa delaktighet. Inför 2023 planeras en stor invånardialog på temat inkludering som involverar flera verksamhetsområden och sträcker sig till 2025.

Utskottet för strategi

Ordförande: Mikael Thalín (C)

1:e vice ordförande: Susanne Lindblad (C), 2:e vice ordförande: Magnus Bjurman (S)

Verksamhetsansvarig: Marie Ehlin, kommunchef

Grunduppdrag

Utskottet har i uppgift att bereda strategiska frågor och ärenden som inte bereds av andra utskott inför kommunstyrelsen, till exempel VA-planering, detaljplaner och övergripande frågor som rör alla verksamheter. I kommunen finns enheter som utifrån sina olika perspektiv arbetar för effektiv och tydlig ledning och styrning av kommunens verksamheter. Det är kommunikationsenheten, personalenheten, ekonomienheten, service och utveckling samt beredskap och säkerhet.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2023

Kommunen har i dagsläget en god ekonomi och en viktig del i den ekonomiska styrningen är att ha en långsiktig planering av driftskostnader och investeringar. Ett av kommunens övergripande mål är att soliditeten för koncernen inte ska understiga 20%. Den höga inflationen, höjda pensioner och stigande räntor är några av utmaningarna kommande år.

Invånardialoger och delaktighet

Kommunen vill i visionens anda utveckla dialogen med sina olika målgrupper. Under 2022 har ett arbete pågått för att systematisera och förenkla invånardialogarbetet och under 2023 inleds ett dialogarbete på temat inkludering som ska pågå i alla verksamheter fram till och med 2025.

Från och med 2023 kommer unga kommunutvecklare att anställas på årsbasis, och inte bara under två sommarveckor som nu. Unga kommunutvecklare är ett sätt att arbeta med ungas perspektiv i viktiga processer och beslut som berör unga. Att detta arbete löper årsvis gör det möjligt att ha kontinuitet både i dialog och insatser samt i återkopplingen till unga.

Digitalisering

Ett nytt dokument- och ärendehanteringssystem, Evolution, har upphandlats och kommer att införas under 2023. Det innebär en ny app för att läsa sammanträdeshandlingar och ett nytt system för att skapa, bearbeta och arkivera allmänna handlingar. Utbildningar och andra insatser för att implementera systemet har redan påbörjats under nuvarande år och kommer att fortsätta under 2023. Evolution ersätter det tidigare systemet Public 360.

Även ett nytt ledningssystem ska implementeras under 2023. Upphandlingen är i sitt slutskede och avtal med leverantör tecknas inom kort. Ett ledningssystem är ett verktyg för chefer i arbetet med att planera och följa upp sin verksamhet.

Orsa kommun är med i ett projekt som SKR driver där kommuner får stöd för att mäta och öka sin digitala mognad med hjälp av modellen DiMiOS. Syftet med mätningen är att få en bild av organisationens förmåga att tillgodogöra sig nyttan av digitaliseringen. Projektet är baserat på forskning och evidens och ett flertal dalakommuner deltar. SKR har fått stöd av Svenska ESF-rådet för att genomföra projektet. Utöver själva mätningen ingår metodstöd och utbildningsinsatser.

Arbetet med ett nytt intranät och en bättre digital arbetsplats för kommunens medarbetare påbörjas under 2022 och kommer pågå under 2023. Projektet har föregåtts av en förstudie tillsammans med Mora och Älvdalens kommuner.

Detaljplaner

Prioriterade detaljplaner under 2023 är kopplade till bostads- och näringslivsutveckling. Kommunen arbetar med detaljplan för Löva Strand med syfte att åstadkomma fler bostäder söder om Orsa. Grönklittsgruppen har ett planbesked för en detaljplan och önskar också parallellt arbete med planprogram för att utveckla området i stort. I ett privatägt område i Viborg, nära Skeer, kommer det att tas fram en detaljplan för fler bostäder. Kommunstyrelsen har möjlighet att göra de prioriteringar som behövs under året.

En eventuell utveckling av Skeer som folkpark kan bli möjlig om kommunen gör investeringar för att renovera utescenen med tillhörande loger. Dialog förs med ett produktionsbolag som är intresserade av att bedriva evenemang.

Beredskap och säkerhet

Regeringen föreslår lagstadgat ansvar för kommunerna att arbeta brottsförebyggande. Förslaget är att den nya lagen ska träda i kraft 1 juli 2023. Utredningen föreslår att kommunerna ersätts genom en höjning av anslaget för kommunalekonomisk utjämning för att ges möjlighet att uppfylla lagens krav.

Ny överenskommelse om kommuners arbete med civilt försvar kommer under 2023. Planering för utökade arbetsuppgifter och utökat statligt bidrag finns kopplat till detta.

Det ska även tas fram risk- och sårbarhetsanalys, övergripande krisledningsplan och styrdokument krisberedskap- och civilt försvar för mandatperioden.

Lokalförsörjning

Kommunen jobbar kontinuerligt med lokalförsörjning via lokalförsörjningsplanen. Fokus är att få balans mellan tillgänglig lokalyta och de behov som finns. En lokalöversyn pågår och olika scenarier prövas för att effektivisera lokalutnyttjandet. Kommunen har i dagsläget större lokalyta än vad som krävs och detta måste åtgärdas. Prioriterade områden för ny- om- och tillbyggnad är Trimsarvets förskola, nytt SÄBO (Slipstenen), Lillåhems kök, Digerbergets kök, Orsaskolans slöjd och hemkunskap

Kostpolicy

En ny Kostpolicy tas fram för mandatperioden 2023–2026. Kostpolicyen är ett styrande dokument för att kvalitetssäkra måltidsverksamheten i den offentliga verksamheten.

Effektiv organisation med god arbetsmiljö

Under 2023 fortsätter arbetet med att få fler att arbeta mer. I mars 2022 införde kommunen "Heltid som norm" inom omsorgens verksamheter och inom kostenheten, vilket innebär att alla inom kommunals avtalsområde erhöll heltidstjänster med möjlighet att söka partiell tjänstledighet på 15 eller 25 procent. Under året kommer arbetet med att implementera "Heltid som norm" även inom övriga verksamheter inom kommunals avtalsområde att förberedas. En utvärdering genomförs under 2023 i syfte att hitta det mest optimala sättet att arbeta på. Det är viktigt att ha med arbetsmiljöaspekten i utvärderingen då ökad arbetsbelastning kan innebära risk för fler sjukskrivningar.

Arbetet med Medarbetarskap i kommunen fortsätter. En medarbetarundersökning genomförs i slutet av 2022 och under våren 2023 kommer verksamheterna att arbeta med de förbättringsområden som framkommer i enkäten. Orsa kommuns arbetsgivarvarumärke ska utvecklas. Bland annat ska informationen om kommunen som arbetsgivare utökas och förbättras på Orsa.se och kommunens deltagande i sociala medier, såsom LinkedIn utökas.

Utskottet för lärande

Ordförande: Susann Lindblad (C)

Vice ordförande: Gunilla Elings-Friberg (S)

Verksamhetsansvarig: Christine Alexandersson, skolchef

Grunduppdrag

Verksamhetsområde Lärande har i uppdrag att skapa ett gott lärande i en trygg miljö där alla elever ska lyckas. Verksamhetsområdet omfattar grundskola, fritidshem, förskola och musikskola. De tre första områdena regleras av statlig styrning i form av skollag och läroplaner för de olika skolformerna. Tillsynsmyndighet för verksamheten är den statliga myndigheten Skolinspektionen.

Kommunen har fyra grundskolor, tre f-6 skolor och en 7–9 skola. Kommunen har också sex förskolor varav en är tillfällig. Det finns två fristående förskolor, där kommunen har tillsynsansvar, samt en fristående skola (f-6).

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2023

Fokus det kommande året är skapa ökad likvärdighet mellan kommunens skolor och förskolor. Alla elever oavsett skola ska ha en bra skolgång och möjligheter att lyckas. Arbetet i ledningsgruppen för lärande kommer även 2023 att präglas av arbete för att öka likvärdigheten och aktiviteter kopplat till detta mål.

Orsas skolor och förskolor är i behov av renoveringar och anpassningar för att kunna erbjuda elever och personal en god pedagogisk miljö. Utbyggnaden av Trimsarvets förskola är prioriterad och beräknas vara klar 2024.

Hösten 2022 genomfördes en intern omorganisation inom lärande. Syftet med omorganisationen var främst att möjliggöra tillsättandet av en utvecklingsledare med fokus på att utveckla och förbättra det systematiska kvalitetsarbetet. Lärande kommer under 2023 att fördjupa, utveckla och analysera kvalitetsarbetet i grundskolorna. Ett fungerande kvalitetsarbete är avgörande för att kunna främja alla barns och elevers utveckling och lärande. Ett tydligt och långsiktigt kvalitetsarbete bidrar också till att huvudmannens kompensatoriska uppdrag tydliggörs och riktade insatser får ett bättre utfall.

Elevhälsan fortsätter tillsammans med rektorerna en utbildning hos specialpedagogiska skolmyndigheten "Att höja skolans elevhälsokompetens – ett processarbete för likvärdig utbildning". Där åtgärder kring hälsofrämjande och förebyggande åtgärder är i fokus.

Arbete med att skapa en tryggare miljö för eleverna fortsätter. Arbetet med hälsofrämjande förebyggande åtgärder kring nolltolerans mot kränkningar fortsätter ute på samtliga verksamheter. Bland annat utbildas samtlig personal i grundskolan i arbetet kring kränkningar. På högstadiet fortsätter att arbetet med det våldsförebyggande MVP. På mellanstadiet implementeras 22/23 ett liknande arbetssätt som heter Agera tillsammans. På förskolan pågår arbetet "Liten och trygg".

Nya kursplaner gällande grundskolan trädde i kraft hösten 2022. Ämnets syfte och centrala innehåll har fått ett tydligare fokus i undervisningen och kunskapskraven ska bli ett bättre stöd när lärarna skriver omdömen och sätter betyg. Det förväntas leda till högre kvalitet och likvärdighet i undervisningen och till att eleverna får mer tillförlitliga och rättvisande betyg.

Utskottet för omsorg

Ordförande: Håkan Yngström (C)

Vice ordförande: Hans-Göran Olsson (S)

Verksamhetsansvarig: Jesper Karlsson, omsorgschef

Grunduppdrag

Verksamhetsområde Omsorg ansvarar för och genomför delar av det som brukar beskrivas som det sociala skyddsnetet. Här ges vård, stöd och omsorg till äldre eller de som har någon form av funktionsvariation.

Insatserna ska utformas så att de stärker den enskildes möjligheter att leva ett tryggt och självständigt liv. Stöd och hjälp till barn, ungdomar, familjer och vuxna kan även erhållas via individ- och familjeomsorgen.

Verksamheten är lagstyrd, det stöd och den omsorg som ges har den enskilde rätt till efter att ett myndighetsbeslut fattats i enlighet med den lagstiftningen – huvudsakligen socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2023

Pandemin är inte över än och de långsiktiga effekterna av covid-19 är fortfarande svåra att förutse. Det kan dock konstateras att äldreomsorgen varit dyrare att bedriva sedan pandemin bröt ut. Vården och omsorgen har krävt mer personella och materiella resurser. Mycket talar för att det kommer vara så även under 2023.

Heltid som norm gäller nu i verksamheterna och det kommer vara stort fokus på att få denna omställning från den tidigare deltidsorganisationen implementerad på ett kostnadsneutralt sätt.

Satsningen på utbildning av våra egna medarbetare fortsätter även under 2023. En tredje kull medarbetare deltar i den särskilda utbildning som delvis genomförs på arbetstid och leder till examen som undersköterska.

Det systematiska kvalitetsarbetet är ständigt prioriterat. Här är det viktigt att vara konsekvent och uthållig då man vill åstadkomma genomgripande och beständig förändring. Verksamheten arbetar precis som tidigare i enlighet med årshjulet för det systematiska kvalitetsarbetet.

Bygget av äldreboendet Slipstenen är ett stort och viktigt projekt. Enligt nuvarande prognos ska Slipstenen stå klart för inflyttning under 2027. För att gå i mål med det kommer det naturligtvis krävas förberedelser och arbete med projektet även under 2023.

Utskottet för Samhälle

Ordförande.: Mikael Thalin (C)

Vice ordförande.: Magnus Bjurman (S)

Verksamhetsansvarig: Birgitta Bogren, samhällschef

Grunduppdrag

Verksamhetsområdet Samhälle arbetar med frågor som samhällsutveckling och omfattar enheterna Kultur och Fritid, Arbetsmarknad och Integration, Infrastruktur och Näringsliv.

Lagar som styr verksamhetsområdet är bland annat plan- och bygglagen, väglagen samt bibliotekslagen.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2023

Under 2022 har näringslivsstrategin reviderats. Den gäller för 2023–2026 och har kompetensförsörjning och bostadsutveckling som prioriterade områden. Ett kompetensråd har bildats för Mora, Orsa och Älvdalen för att samordna arbetet.

I det kommunägda bolaget Visit Dalarna AB har Strategi 2030 beslutats och en lokal handlingsplan för besöksnäringen är framtagen i samverkan mellan Orsas besöksnäringssgrupp Visit Orsa, Länsstyrelsen Dalarna, Visit Dalarna, Orsa Besparingsskog och Grönklittsgruppen. Handlingsplanen finns med i näringslivsstrategin.

Utskottet för Samhälle tar beslut om hur de statliga projektpengarna för att stärka företagsklimatet ska användas. Medlen är beslutade för 2022–2024 och villkorade till specifika aktiviteter. En ny serviceplan upprättas i samverkan med Region Dalarna och Tillväxtverket.

En bostadsförsörjningsplan är beslutad med prioriterade områden. Markanvisning kan bli aktuellt för exploatörer och enskilda tomter lämnas till mäklare. Andra stora projekt är ny vägsträckning av E45 Vattnäs – Trunna, upprustning av Sandhedsbron och utredning av Stordammen och Lillån.

Stadsnätet förtätar för ökad anslutningsgrad och förstärker säkerhetsarbete. Ett grönare och attraktivare centrum planeras och genomförs med fokus på Slipstenstorget och rondellen vid hotellet. Riktlinjer för skötsel av kommunens mark ska revideras och kommunens strategiska markinnehav ses över. En handlingsplan med åtgärder för ökad trafiksäkerhet i kommunen ska tas fram.

En kulturplan ska tas fram tillsammans med föreningar och andra aktörer för att prioritera områden och insatser. Biblioteket arbetar med implementationen av Dalabiblioteken, utvecklar programverksamheten, stärker läsfrämjande och utvecklar den digitala tillgängligheten för besökarna. Friluftslivet i kommunen fortsätter att utvecklas med bland annat leder, slogbodar och skidspår. En förstudie om utvecklingsmöjligheter för Tallheds flygfält ska göras.

Arbetsmarknad och Integration fortsätter utveckla processen ATA (Alla till Arbete). Deltagarna erbjuds olika arbetsspår för att skapa förutsättningar att komma vidare till praktik, anställning eller studier. Uppdraget Ökad Integration samordnas internt och externt. Olika aktiviteter erbjuds exempelvis i samarbete med föreningar.

Mora Orsa Miljö- och byggnadsnämnd

Ordförande:

Vice ordförande:

Förvaltningschef: Lena Bergman, Miljö- och byggnadsförvaltningen

Grunduppdrag

Miljö- och byggnadsnämnden är en gemensam nämnd i samverkan Mora/ Orsa och fullgör de uppgifter som inte åligger kommunstyrelsen eller annan nämnd, inom byggnadsväsendet och byggnadsverksamheten enligt plan och bygglagen (PBL). Undantaget är översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser vilket är kommunstyrelsens ansvar.

Nämnden ansvarar också för bostadsanpassningsbidrag, mät- och kartfrågor, geografiska informationssystem (GIS), belägenhetsadresser och lägenhetsnummer, miljö- och hälsoskyddsområdet, energi- och klimatrådgivning, naturvård och kalkningsverksamheten för de samverkande kommunerna. Nämnden fullgör även kommunens uppgift och ska besluta i myndighetsärenden (tillsyn och tillstånd) enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om handel med vissa receptfria läkemedel, och därtill hörande regelverk samt vara remissinstans till spelinspektionen

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2023

Arbetet med att forma en gemensam förvaltning och nämnd fortsätter och är uppdelat i olika block som arbetas igenom allteftersom utifrån genomförd nulägesanalys. Nämndens ledamöter utbildas i det nya tillsynsområde alkohol och tobak. Stödet kring de administrativa processerna kopplat till miljö, bygg och plan samlas i ett gemensamt team som arbetar utifrån ett helhetsperspektiv för att fortsätta förbättra processerna.

Nämndens verksamhet är lagstyrd och nya lagar och förändringar kan få stora konsekvenser på både arbetssätt och ärendeingång. Några förändringar är redan beslutade såsom efterhandsdebitering för nya verksamheter 2023. Detta ska i sin tur kopplas till den nya riskklassningsmodellen. Förslag på förenklat regelverk kopplat till Plan- och bygglagen är på gång, men i dagsläget är det oklart när detta ärende går upp för beslut.

För att förbättra och effektivisera tjänster för våra medborgare har ett nytt ärendehanteringssystem för bygglov med integrerade e- tjänster införts. Detta system innebär även en smidigare debiterings- och faktureringsprocess med mindre pappershantering och stor tidsbesparing. Nästa steg är att införa motsvarande arbetssätt för samtliga miljöärenden. Under kommande två år har nämnden beviljats digitaliseringsmedel för att digitalisera (skanna) bygglovsakter där ambitionen bland annat är att tillgängliggöra ritningar. Även om mycket fokus läggs på digitalisering är det fortsatt viktigt att även fortsatt att ge möjlighet att möta handläggare fysiskt

Det har varit ett väldigt tryck på samtliga enheter när många vill bygga men nu ses en markant avmattning i inkommande ärenden och det är svårt att bedöma långsiktiga effekter. Utbyte av kartbutiken planeras också under året då den inte längre uppfyller nu gällande systemkrav.

Gemensam gymnasienämnd

Ordförande: Maria Eriksson (C), Älvdalens kommun

1:e vice ordförande: Johan Hed (C), Mora kommun, 2:e vice ordförande: Lim Eva-Lena Segerstedt (C)

Förvaltningschef: Lena Rowa, gymnasiechef

Grunduppdrag

Tre kommuner samverkar i den gemensamma gymnasienämnden – Mora, Orsa och Älvdalen. Mora är värdkommun. Syfte med samverkan är att optimera den ekonomiska effektiviteten, säkerställa kompetensförsörjningen och verka för kvalitetsförbättringar.

Mora gymnasium erbjuder sex högskoleförberedande program och åtta yrkesprogram och även idrottsutbildningar inom ett flertal idrotter. Mora gymnasium bedriver också lärlingsutbildning, fyra introduktionsprogram, gymnasiesärskola, grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning, yrkeshögskola, särvux, SFI och hjälp till distansstudier för elever som läser på högskolor via Mora högskolecentrum. Totalt har Mora gymnasium cirka 1000 gymnasielever och cirka 500 elever inom vuxenutbildningen.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2023

Unga från Mora, Orsa och Älvdalen har fortfarande i hög utsträckning Mora gymnasium som sitt förstahandsval när det gäller gymnasiestudier och idrottsutbildningarna är fortsatt populära med sökanden från hela landet.

Elevantalet ser ut öka de kommande åren, och med det ställs krav på utökade lokaler, likväl som det är av stor vikt att befintliga lokaler renoveras och anpassas för dagens och framtidens pedagogik.

Från 2023 gäller nya bestämmelser för yrkesprogrammen som innebär att alla elever ska ha de kurser som krävs för grundläggande behörighet i sin programstruktur och elevernas garanterade undervisningstid utökas.

En ökning av elever från grundskolan som har en relativt lång väg för att bli behöriga till ett nationellt program kan ses. Det är därför av stor vikt att introduktionsprogrammen (IM) erbjuder ett relevant utbud och då framför allt inom yrkesprogrammen. Mora gymnasium har få lediga platser på nationella programmen för elever på IM. Under detta och nästa läsår behöver en ny organisation byggas för att kunna ge ett relevant utbud för IM-eleverna.

I de enkätundersökningar som genomförts på skolan ser vi att fler elever mår psykiskt dåligt. Utifrån resultatet görs en satsning på ökat antal kuratorer på förvaltningen för att kunna arbeta mer förebyggande. Det hälsofrämjande arbetet "Dans för hälsa" fortsätter under läsåret.

Vuxenutbildningen ska under 2023 fortsätta verka för god samverkan med kommuner, företag och näringsliv kring kompetensförsörjning via vuxenutbildning.

Gemensam nämnd för Social Myndighetsutövning

Ordförande: Anette Eriksson (S), Älvdalens kommun

Verksamhetschef: Pär Widegren, t.f. Myndighetschef, Norra Dalarnas myndighetsservice

Grunduppdrag

Tre kommuner samverkar kring den gemensamma nämnden för Social Myndighetsutövning - Mora, Orsa och Älvdalen. Mora är värdkommun. Nämnden ansvarar för myndighetsutövning gällande äldreomsorg, funktionsvariationer, familjerätt samt för systemadministratörer.

I verksamheten för äldre och de med funktionsvariationer regleras verksamheten främst av socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). De personer i Mora, Orsa och Älvdalens kommuner som uppfattar sig ha ett behov av stöd har rätt att få sin ansökan om bistånd/stöd prövad. Prövningen sker genom en formaliserad process, där myndighetsutövaren står för bedömningen av hjälpbehovet samt beslutar om lämplig insats, alternativt helt eller delvis avslår ansökan. Därefter är det respektive kommuns socialförvaltning som ansvarar för att verkställa det bistånd som har beviljats.

För familjerätten regleras verksamheten främst av föräldrabalken (FB) och SoL. Familjerätten handlägger ärenden gällande vårdnad, boende och umgänge samt faderskap och adoption. Flertalet av dessa beslutas av allmän domstol där familjerätten lämnat yttranden/upplysningar/utredningar, i vissa frågor kan nämnden själv bestämma. En annan viktig del av familjerättens verksamhet är en rådgivande verksamhet, frivilliga samarbetsamtal.

Systemadministratörerna är ansvariga för verksamhetssystemen för handläggning och verkställighet inom ovan nämnda områden samt inom kommunernas Individ- och familjeomsorg.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2023

Under 2022 hösten/vintern införs externa e-tjänster för ansökan och orosanmälan inom såväl SoL som LSS, där medborgarna kan ansöka eller lämna orosanmälan digitalt.

Inom LSS finns en kommande lagförändring från och med 2023 som kan komma att medföra en ökad ärendemängd inom personlig assistans. Även inom området äldreomsorg kan ärendemängden de närmaste åren förväntas öka på grund av en större andel äldre i befolkningen.

Arbetsmetoden individens behov i centrum (IBIC) infördes 2018 och implementerades 2021 i de tre kommunerna, men utvecklingsarbetet i form av handledning och framtagande av rutiner för systematisk uppföljning kommer fortsätta under 2023.

Verksamheten har infört taligenkänning (dikteringsverktyg för att underlätta dokumentation) brett inom verksamheten och handläggarna beskriver vinster i såväl tidsåtgång som fysisk arbetsmiljö och kommer att fortsätta använda taligenkänningen under 2023.

Gemensam servicenämnd för Löneadministration

Ordförande: Mikael Thalín (C), Orsa kommun

Förvaltningschef: Jennie Mörk, Lönechef

Grunduppdrag

Tre kommuner samverkar kring den gemensamma servicenämnden för Löneadministration - Mora, Orsa och Älvdalen. Älvdalen är värdkommun. Nämndens verksamhet genomförs av Norra Dalarnas Löneservice och är en gemensam enhet för löneadministration i kommunerna Älvdalen, Orsa och Mora.

Norra Dalarnas Löneservice hanterar även löner åt de kommunala bolagen Morastrand AB, Nodava AB, Orsa Lokaler AB, Orsabostäder AB, Norra Dalarnas Fastighets AB och ägarbolag till dessa bolag samt Brandkåren Norra Dalarna. Totalt 14 organisationer.

Uppdraget är att ge service och stöd till chefer inom det löneadministrativa området. Förutom handläggning av löner består en stor del av verksamhetens arbete av support och utveckling av systemstöd inom löne- och personalområdet.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2023

Enheten är en resultatenhet som finansierar verksamheten genom sålda tjänster i form av producerade lönespecifikationer per kommun och genom månadsavgifter från de kommunala bolagen och kommunalförbundet.

Den digitala utveckling och komplexiteten inom löneområdet ställer allt högre krav på vilken kompetens som behövs inom enheten. Löneservice är på god väg med att stärka kompetensen inom områden som systemunderhåll och systemfunktioner, samt att utbilda slutanvändare.

Det behövs även mer och regelbunden utbildning på olika nivåer för verksamheten; grundutbildning, fortsättning- och fördjupningsmöjligheter. Första delen av utbildningspaketet för Löneportalen är landsatt. För 2023 är målet att även del två och tre ska vara införda.

Utveckling och förbättring av funktioner är ett ständigt pågående arbete. Prioriterade mål under närmaste åren är; digitalisering av anställningsprocessen, flytta kvarvarande delar i systemen från klient till webbmiljö, förbättringar av schemahantering, mobilanpassat gränssnitt, fler digitala möjligheter till lönerapportering och automatisering av manuella, återkommande och regelmässiga processer.

Gemensam Servicenämnd IT

Ordförande: Peter Egardt (S), Älvdalens kommun

Förvaltningschef: Matthias Grahn, IT-chef

Grunduppdrag

Tre kommuner samverkar kring den gemensamma servicenämnden för IT - Mora, Orsa och Älvdalen. Mora är värdkommun.

Den gemensamma partsavsikten avser samverkan kring gemensamma IT-resurser inom strategisk utveckling, projekt, objektförvaltning, samt drift och IT-säkerhet.

Nämnden ska genom samordning av verksamheter optimera den ekonomiska effektiviteten, säkerställa kompetensförsörjningen, och verka för kvalitetsförbättringar. Nämnden ansvarar för och ska ge ett effektivt IT-stöd till de samverkande kommunernas verksamheter. Stödet till kommunerna tillhandahålls i form av tjänster.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2023

Behovet av IT, digitalisering och tillhörande tjänster är fortsatt stort och kommer så att vara. Idag finns i stort sett den IT-utrustning som behövs ute i verksamheterna och nu blir fokus på vad som kan göras med de digitala systemen och tjänsterna.

Viktiga utvecklingsarbeten under 2022–2024 är att IT-enheten ställer om organisationen så att rätt resurser och kompetens finns för att kunna möta digitaliseringens krav. De tekniska plattformarna måste vara säkra och uppdaterade med de tjänster som krävs för att kunna ha en bra digital process. Exempel på sådana tjänster är betalningstjänster, identitets- och signeringstjänster. IT-driften behöver standardiseras och konsolideras mycket hårdare för att kunna upprätthålla en stabil och säker drift till en rimlig kostnad.

Händelser som kommer att ha betydande påverkan på verksamheterna är:

- Säkerhet; i och med det som sker i vår omvärld med ständiga it-attacker och hot som påföljd så har säkerhetshöjande åtgärder blivit än mer aktuella. Med digitalisering så ökar behovet/kravet på informationssäkerhet och därmed IT-säkerhet och en god infrastruktur.
- Medborgarnas krav på e-tjänster.
- Arbetsgivarens behov av att effektivisera med hjälp av digitalisering för att kunna möta de demografiska utmaningarna.

Kostnadsutvecklingen inom digitaliseringen kommer att vara svår att påverka. Det ställs höga krav på verksamheterna att de ska digitalisera vilket i sin tur påverkar IT-enheten. I vilken takt digitaliseringen utvecklas i kommunerna samt hur IT-enheten och kommunerna kan tillsätta resurser och rätt kompetens för att kunna möta detta är svårt att förutse. Den nuvarande finansieringsmodellen för digitalisering behöver ses över, eftersom den riskerar att vara ett hinder i den naturliga och allt snabbare utvecklingen av digitalisering.

Orsa vatten och avfall AB (kommunalt bolag)

Ordförande: Leif Dahlfors (C)

Vice ordförande: Olof Herko (S)

VD: Marilou Hamilton Levin

Grunduppdrag

Orsa Vatten och Avfall är huvudman för de allmänna Vatten och Avlopps (VA) -anläggningar i Orsa kommun. Bolaget äger även återvinningscentral samt avfallsanläggningar. Bolaget ägs till 100 procent av Orsa kommun. Driften och administrationen av VA- och avfallsverksamheten hanteras av NODAVA AB.

NODAVA AB ägs gemensamt av Orsa vatten och avfall AB, Moravatten AB och Älvdalen vatten och avfall AB och ansvarar för verksamhetsdriften inom vatten- och avfallsområdet inom de tre kommunerna. NODAVA AB har sitt huvudsäte i Orsa kommun.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2023

Investeringsbehovet för 2023–2026 bedöms uppgå till ca 198 MSEK varav det mesta är VA-investeringar. Generellt finansieras investeringarna genom lån. Arbetet med att bygga ut överföringsledning till och från Grönklitt är planerad att ske under 2023–2024. Andra stora projekt är ett resultat av kommunens VA-plan och utbyggnadsplan. De stora VA-anläggningarna kommer att förses med reservkraft eller ha möjlighet att installera mobil reservkraft. Investeringarna innebär behov av att justera VA-avgifter för att bland annat täcka för kapitalkostnader. En grov uppskattning visar på ett behov av en årlig höjning av VA-avgifter på mellan 7–10 procent under 2023–2026.

Begreppet hushållsavfall har ersatts med begreppet kommunalt avfall i lagstiftningen. Utöver ansvaret för kommunalt avfall specificerar lagstiftningen därutöver vissa avfallsslag som avfall under kommunalt ansvar. Från och med 2023 kommer allt bygg- och rivningsavfall som uppstår då en fastighetsägare som privatperson bygger och river själv utgöra exempel på avfall som kommunen i sin helhet måste omhänderta. Kravet skiljer sig från nuvarande lagstiftning, som innebär att kommunen enbart har ansvar för smärre mängder bygg- och rivningsavfall.

Orsabostäder AB och Orsa Lokaler AB (kommunala bolag)

Ordförande: Bernt Westerhagen (C)

Vice ordförande: Hans Lans (S)

VD: Roland Fållby

Grunduppdrag

Orsabostäder AB och Orsa Lokaler AB ska erbjuda attraktiva, trygga och livskraftiga miljöer för människor som vill bo och / eller verka i Orsa kommun nu och i framtiden. Bolagen ägs till 100 procent av Orsa kommun. Bolagen har egna organisationer inom fastighetsskötsel, lokalvård och köper administrativa tjänster mellan bolagen.

I nuläget har Orsabostäder cirka 2 000 boende i 759 bostäder samt 27 affärs- och kontorslokaler i sitt bestånd. Orsa Lokaler förvaltar lokaler där kommunen driver sin verksamhet; exempelvis skolor, förskolor, biblioteket, kulturhuset, gamla brandstationen, kommunhuset, Lillåhem, brandstationen och folkparken SKEER. Orsa Lokaler äger och förvaltar en industrifastighet på Borns industriområde, där ett tjugotal hyresgäster driver olika verksamheter samt företagarhuset Dalagatan 1 där företagare kan hyra kontorsytor i olika omfattning.

Planeringsförutsättningar och prioriteringar 2023

Orsabostäder har ett eftersatt underhåll som måste tas omhand på ett effektivt och ekonomiskt sätt. En prioriteringsordning gällande byggnader och åtgärder finns därför i underhållsplanen. Bolaget utför NKI mätningar vartannat år för att få reda på hur våra hyresgäster trivs och vad man önskar utveckla i bostadsområdena. 2023 utförs nästa NKI mätning som ligger som en del i vårt långsiktiga budgetarbete. Utöver detta behöver bolaget fortsätta arbetet med de besparingar på 3 000 tkr som beslutades inför 2021.

Kommunen har som mål att öka inflyttningen och bolaget kommer under 2023 se över om det går att utveckla en kontor/affärsbyggnad i centralt läge till lägenheter.

För att möta krav och lagändringar på digital tillgänglighet och öka servicen till kunderna ser bolaget kontinuerligt över sina digitala plattformar och utökar sina digitala tjänster.

Orsa Lokaler har flera beställningar från kommunens verksamheter på olika om-, till- och nybyggnader. Projekten nybyggnad SÄBO (Slipstenen) och tillbyggnad FSK Trimsarvet pågår och kommer intensifieras under 2023 och projektet ombyggnation kök, Lillåhem påbörjas under 2023. Kommunens lokalförsörjningsplan ligger som grund för hur bolaget ska prioritera sina underhållsåtgärder och energiprojekt som till exempel solcellsanläggningar samt hur fastighetsportföljen ska formas långsiktigt.

Bolagen är idag organiserade för att klara av den dagliga driften inom förvaltning och vara byggherrar för beställda och egna projekt inom renovering, tillbyggnad samt nyproduktion. Bostad- och lokalförsörjningsplanerna kommer också att vara ett verktyg för bolagens organisationsstrukturer i framtiden. I bolagens affärsplan finns fler kortsiktiga mål för 2023 som är prioriterade men inte specificerade i detta dokument.

Övriga nämnder och verksamheter

Brandkåren i norra Dalarna - kommunalförbund

Brandkåren Norra Dalarna bedriver verksamhet till skydd mot olyckor i de fem medlemskommunerna Leksand, Mora, Orsa, Vansbro och Älvdalen. Brandkåren Norra Dalarna bedrivs genom ett kommunalförbund.

Syftet är att tillgodose krav och intentioner i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt att skapa goda förutsättningar att uthålligt arbeta med trygghet och säkerhet i det komplexa samhället. Kommunalförbundet ska också vara en aktiv part i kommunernas samlade arbete och samordning för skydd mot oönskade händelse och samhällsstörningar.

Överförmyndare i samverkan

Överförmyndaren är en obligatorisk kommunal tillsynsmyndighet som rekryterar, utbildar och utövar tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Överförmyndarens uppgifter framgår av lagar i föräldrabalken och förmyndarskapsförordningen. Överförmyndaren står under tillsyn av länsstyrelsen.

Orsa kommun samverkar med kommunerna Mora, Älvdalen, Vansbro, Rättvik och Leksand kring överförmyndarfrågor. Det gemensamma överförmyndarkansliet har sitt säte i Mora. Överförmyndare i samverkan i övre Dalarna har till uppdrag att på ett enhetligt och rättssäkert sätt driva och utveckla verksamheten.

Språktolknämnden i Dalarna

Språktolknämnden i Dalarna är en gemensam nämnd för Region Dalarna, Avesta kommun, Borlänge kommun, Falu kommun, Gagnefs kommun, Hedemora kommun, Leksands kommun, Ludvika kommun, Mora kommun, Orsa kommun, Rättviks kommun, Smedjebackens kommun och Sätters kommun.

Den gemensamma nämnden möjliggör ett långsiktigt arbete där god kvalitet på språktolkverksamheten samt tillgången till språktolkar blir lättare att bibehålla. Borlänge kommun är värdkommun för språktolknämnden i Dalarna

Hjälpmedelsnämnden i Dalarna

I hjälpmedelsnämnden ingår Region Dalarna och länets 15 kommuner. Regionen är värdkommun och hjälpmedelsnämnden ingår i dess organisation.

Hjälpmedelsnämndens uppdrag är att erbjuda hjälpmedel, tillbehör och förbrukningsmaterial till de personer som omfattas av kommunernas och regionens ansvar. Nämnden ska också erbjuda tjänster inom bland annat behandling, förflyttning, kommunikation, kontinens och personlig medicinsk behandling.

Valnämnd

Valnämnden är på kommunal nivå ansvarig för att genomföra allmänna val till riksdagen, landstingsfullmäktige, kommunfullmäktige och till EU-parlamentet, samt för folkomröstningar som riksdagen eller kommunfullmäktige beslutat om.

Budget 2023 och plan 2024–2026

Sammanfattning av kommunens ekonomichef

Den osäkerhet som idag råder med hög inflation, höjda pensioner och stigande räntor ger en stor osäkerhet till budgeten trots de till synes stora budgetökningarna mellan utfall 2021 och budget 2023. De ökade skatteintäkter räcker inte för att fullt ut täcka de ökade kostnaderna till följd av högre pensioner och löneökningar.

De förändringar som skett efter kommunstyrelsens beslut om ekonomiska ramar 2022-06-20 är:

- En ny skatteprognos kom den 25 augusti. Den visar att de totala skatteintäkterna för Orsa kommun beräknas bli 2,7 mkr högre än prognosen i april. Den 20 oktober kom ytterligare en skatteprognos, den visar en försämring av skatteintäkterna med 1,3 mkr jämfört med augustiprognosen.
- En ny pensionsprognos har kommit som visar på stora kostnadsökningar för 2023 men även för 2024. Kostnadsökningen 2023 beräknas bli 4,1 mkr högre jämfört med beräkningen i april. Anledningen till ökningen är inflationen och med den stigande prisbasbelopp vilket i sin tur ger högre pensioner.
- Inflationen har fortsatt att stiga under sommaren och uppgick i augusti till 9%. Några av kostnaderna som drar upp inflationen är energi, drivmedel och livsmedel.
- Investeringar, vilka bland annat påverkar avskrivningarna, eventuella räntekostnader och likviditeten, har skjutits framåt i tiden.

Budgeterat resultat uppgår till 1,3 % av skatteintäkterna. Det är viktigt att kommunen genererar ett överskott bland annat med tanke på de stora investeringar som planeras vilka kräver en god likviditet för att hålla nere lånebehovet och klara det höjda ränteläget.

Enligt plan för 2024–2026 så kommer kommunens resultat för perioden inte uppgå till 1,5% av skatteintäkterna, men över tid kommer målet att nås. En osäkerhetsfaktor i planen för 2024–2026 är ränteutvecklingen som påverkar budgeten då kommunen kommer att behöva låna för att finansiera planerade investeringar.

Jämfört med tidigare budgetar, redovisas Gymnasiet på en egen rad och inte som tidigare under Lärande. Miljö- och Byggnadsnämnden är från och med 2023 en nämnd vilket gör att siffrorna nu är sammanslagna.

I delårsbokslutet 2022-08-31 prognostiserar nämnderna ett samlat överskott om 8 mkr där samtliga nämnder, förutom Omsorgen, räknar med ett överskott jämfört med budget.

Läsanvisningar och förklaringar till ekonomiska tabeller och grafer

1.1 Ramar 2023

Här visas budget 2022 efter att nämnderna kompenserats med samtliga löneökningar under 2022 samt den ram för 2023 som föreslogs och beslutades i Strategiutskottet 11 oktober 2022.

I siffrorna har hänsyn tagits till de äskanden som inkommit efter Kommunstyrelsens beslut i samband med höstens budgetarbete vilket gör att budgetarna har förändrats men totalt för kommunen inom av Kommunstyrelsen fastställd ram.

Här framgår också budgeterat och prognostiserat resultat i förhållande till skatteintäkterna.

1.2 Budget 2023 och plan 2024–2026

Här sammanfattas resultaträkningen, finansieringsanalysen och balansräkningen för budget 2023 men även planen för 2024–2026. Budget 2023 och plan till och med 2026 beräknas utifrån ett antagande om 6 918 invånare.

Hänsyn har tagits till de nya skatte- och pensionsprognoserna som kommit i oktober och augusti, prognoserna har påverkat såväl budget 2023 som planerna för 2024–2026.

1.3 Investeringar inför 2023 och plan 2024–2026

Här sammanfattas kommunens planerade investeringar och avyttringar per verksamhet för åren 2023–2026. Den stora förändringen i investeringsplanen är att det särskilda äldreboendet (SÄBO) nu budgeteras i kommunens regi och inte som tidigare hos Orsa Lokaler AB. Denna förändring har gjorts utifrån att det ger en ekonomiskt mer fördelaktig lösning för kommunkoncernen att lägga investeringen direkt under kommunen med hänsyn tagen till gällande moms- och skatteregler.

1.4 Soliditet kommun och koncern

Diagrammet visar soliditeten i kommunen och koncernen både med och utan hänsyn till den ansvarsförbindelse för pensioner som ligger utanför bokföringen. Det är viktigt att se soliditeten ur ett koncernperspektiv, särskilt i samband med att stora investeringar som beskrivits ovan flyttas mellan moderbolag och dotterbolag. När man flyttar investeringsbeslut så blir koncernsoliditeten ett mer neutralt nyckeltal.

Målet för kommunkoncernens är att ”Soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden i koncernen skall uppgå till minst 20 % år 2025 (planperiodens slut). Under perioden fram till dess kan den tillfälligt få sjunka under detta mått på grund av stora investeringar.

1.5 Driftbudget 2023

Driftsbudget 2023 utgår från 2022 års budget (efter kompensation för löneökningar) och ger en detaljerad information om respektive nämnds budget då den visar ramarna uppdelade på verksamhets- eller ansvarsnivå. Här framgår även jämförelse mellan budget 2022 och utfall 2021 samt skillnaden mellan budget 2023 och budgeten 2022.

Jämfört med budget 2022 föreslås en ökning av budgetramarna med 22,5 Mkr och jämfört med utfallet 2021 är höjningen 44,9 Mkr till budget 2023.

1.1 Ramar 2023

Ramar förslag	Budget 2022, efter kompensation löneökning	Förändring, ökning tkr jfr BU22 efter kompensation löneökning	Ram 2023, förslag	Ökning i %, jfr BU2022
<i>Hänsyn prognos cirkulär 2022 37 efter strategiutskottet 22-10-11</i>				
Kommunfullmäktige	2 803	-220	2 583	-7,8%
<i>KS, kommunchef och stab</i>	34 572	-2 671	31 901	-7,7%
<i>Utskott för Strategi</i>	21 480	226	21 705	1,0%
<i>Utskott för Samhälle</i>	47 259	2 393	49 652	5,1%
<i>Utskott för Lärande</i>	132 507	2 575	135 082	1,9%
<i>Utskott för Omsorg</i>	168 372	4 304	172 676	2,6%
Gymnasienämnden	41 000	102	41 102	0,2%
	445 190	6 929	452 118	1,6%
Miljö- och byggnadsnämnden	7 418	525	7 943	7,1%
Löne-, pensions- och PO- kompensation mm 23		14 306	14 306	
Summa	455 410	21 540	476 950	4,7 %
<i>6 918 invånare 1 nov 2022</i>	<i>6 924 invånare 18 okt 2022</i>		483 553	6 603 1,4%
Resultat förslag BU2023 och plan 2024–2026 jämfört med 1,5 % av skatteintäkter				1,1%
Resultat prognos 2022 samt BU2023 och plan 2024–2026 jämfört med 1,5 % av skatteintäkter				2,3%

Ramarna mellan budget 22 och budget 23 har i första hand räknats upp med ökade kapitalkostnader och hyreshöjningar. Ramarna för KS, kommunchef och stab har i budget 23 minskat då medel till KS förfogande har sänkts. Utskott för Strategi har en förhållandevis liten budgetökning vilket beror på att medel för administration har flyttats till lärande i samband med överflyttning av personal. Utskott för Samhälles budgetökning förklaras av att verksamheten har en stor del av ökade kapitalkostnader och hyreshöjningar. Lärande har erhållit medel från Strategi och samtidigt bidragit med 1 mkr till Omsorgen, vad gäller fördelningen av hyror är Lärande den verksamhet som fått den största justeringen för hyreshöjningar. Omsorgens budget har ökat med omfördelningen från Lärande samt att extra medel tillförts Äldreomsorgen och IFO. Budgetökningen för Miljö- och Byggnadsnämnden förklaras av löneökningar och att alkoholhandläggaren flyttats hit från Omsorg.

1.2 Budget 2023 och plan 2024 – 2026

Förslag ramar strategiutskottet 2022-10-11	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Prognos	BU 2023	Plan	Plan	Plan
				Cirkulär 2022 37	Cirkulär 2022 37	Cirkulär 2022 37	Cirkulär 2022 37	Cirkulär 2022 37
RESULTATRÄKNING	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Antal invånare 1 nov året före. Prognos	6 897	6 900	6 926	6 918	6 918	6 918	6 918	6 918
Förändring nettokostnad jfr bokslut respektive budget i %	6,0	0,0	3,34	3,32	6,61	3,50	3,04	3,36
Förändring nettokostnad jfr bokslut respektive budget i tkr	23 525	199	13 987	14 365	29 564	16 712	15 013	17 109
Nämndernas nettokostnader	-418 835	-419 034	-433 021	-447 386	-476 950	-493 662	-508 675	-525 784
Varav avskrivningar	-12 554	-13 563	-14 052	-14 670	-14 861	-18 563	-20 905	-25 163
Interna justeringar	8 512	10 473	4 292	7 863	5 638	7 416	9 851	16 494
Oreälvens Kraft	897	137	1 864	1 200	1 000	400	400	400
Individuell pension och skuldförändring	-12 491	-16 525	-18 179	-15 550	-21 196	-21 670	-19 645	-20 679
Totalt pensionskostnader	-22 889	-27 428	-28 699	-25 935	-36 076	-36 505	-32 791	-33 630
Verksamhetens nettokostnader	-421 917	-424 950	-445 044	-453 872	-491 508	-507 516	-518 069	-529 569
Skatteintäkter	430 275	455 906	470 462	493 238	502 225	519 587	531 045	545 691
Finansiella intäkter/kostnader	698	-265	7 410	-2 951	-4 114	-5 254	-8 683	-10 808
Årets resultat	9 056	30 691	32 829	36 415	6 603	6 817	4 293	5 314
<i>Enligt BU22, plan 2023–2025</i>			32 654	7 116	6 156	7 311	9 520	
<i>Skillnad förslag vs BU22, plan 23–26</i>			175	29 299	447	-494	-5 227	
Disponibelt resultat	9 056	30 691	32 829	36 415	6 603	6 817	4 293	5 314
Resultat + avskrivningar jfr investeringar	-8 256	20 630	24 947	20 151	-51 942	-84 070	-142 502	-71 583
1,5 % av skatteintäkter	6 454	6 839	7 057	7 399	7 533	7 794	7 966	8 185
Disp. resultat i % av skatteintäkter	2,1	6,7	7,0	7,4	1,3	1,3	0,8	1,0
FINANSIERINGSA NALYS								
Resultat från verksamheten	21 610	44 254	46 881	51 084	21 463	25 380	25 198	30 478
Återföring investeringsinkomster BRAND	-1 796	-1 132	-1 237	-1 000	-1 000	-1 000	-600	-600
Nedskrivningar/utrangeringar	4 587	621						
Förändring pensionsavsättning, KPA	1 876	4 470	6 304	2 588	7 852	8 551	1 059	388
Sålda kortfristiga placeringar		2 644				60 161		
Upplåning						40 000	135 000	60 000
Investeringsbidrag/anslutningsavgifter	5 115	330						
Justering rörelsekapital förändring	-638	-10 780	-15 121	800	800	800	800	800

Förslag ramar strategiutskottet 2022-10-11	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Prognos	BU 2023	Plan	Plan	Plan
				Cirkulär 2022 37	Cirkulär 2022 37	Cirkulär 2022 37	Cirkulär 2022 37	Cirkulär 2022 37
RESULTATRÄKNING	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Summa tillförda medel	30 754	40 407	36 827	53 472	29 115	133 892	161 457	91 066
Nettoinvesteringar exkl. exploatering	29 866	23 624	21 095	28 434	63 481	101 950	166 200	100 560
Exploatering och inköp mark netto			839	2 500	9 925	7 500	1 500	1 500
Ökning korta placeringar			15 308					
Ökning finansiella anläggningstillgångar/ökning aktiebolag	34							
Återbetalning lån (vår fordran)			-15					
Fordran Orsa SK	5 000	0	281	-400	-400	-400	-400	-400
Summa använda medel	34 900	23 624	37 508	30 534	73 006	109 050	167 300	101 660
Förändring av likvida medel	-4 146	16 783	-681	22 938	-43 891	24 842	-5 843	-10 594

BALANSRÄKNING	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Anläggningstillgångar	269 655	276 451	283 761	299 625	357 771	448 258	594 653	671 149
Kortfristiga placeringar	32 627	44 853	60 161	60 161	60 161			
Omsättningstillgångar	52 945	64 434	61 755	61 755	61 755	61 755	61 755	61 755
Likvida medel KVK	25 366	42 149	41 468	64 406	20 516	45 357	39 514	28 919
Summa tillgångar	380 593	427 887	447 145	485 948	500 202	555 370	695 922	761 824
Eget kapital	233 844	276 569	309 399	345 814	352 416	359 233	363 526	368 840
Avsättningar	29 091	33 561	39 865	42 453	50 305	58 856	59 915	60 303
Kortfristiga skulder	92 987	105 922	87 283	88 083	88 883	89 683	90 483	91 283
Långfristiga skulder	24 671	11 835	10 598	8 598	8 598	47 598	181 998	241 398
Summa ek, avsättning o skulder	380 593	427 887	447 145	485 948	500 202	555 370	695 922	761 824

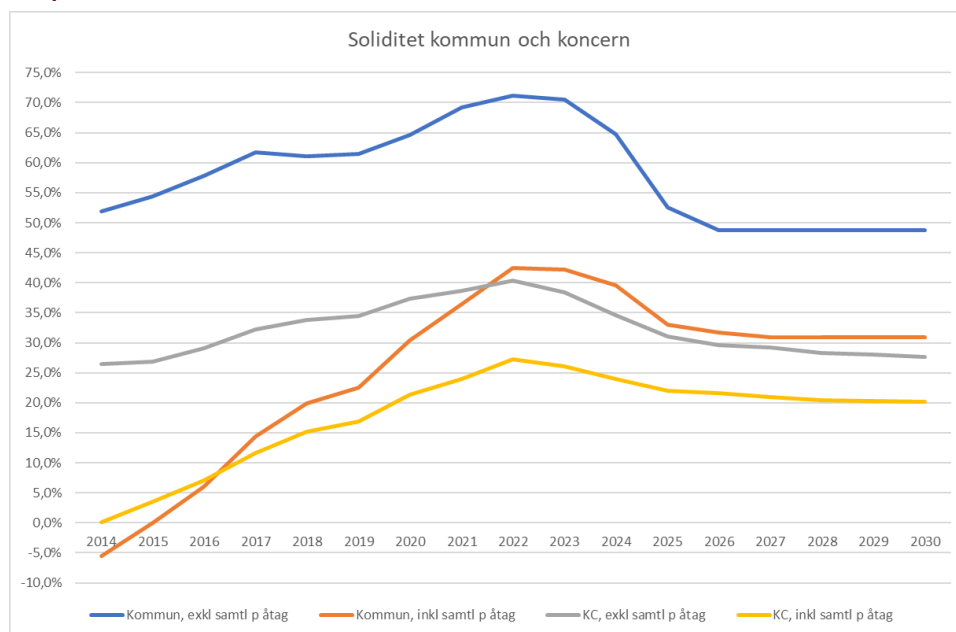
1.3 Investeringar inför 2023 och plan 2024–2026

Investeringar	2023	2024	2025	2026
Kommunstyrelsen				
Reservkraftsbehov kommunhuset	250			
Trygghetspunkter	90			
Reservkraftsbehov Lillåhem		1 700		
Reservkraftsbehov Brandstation		300		
Särskilt Äldreboende (SÄBO)	20 000	80 000	150 000	80 000
Summa	20 340	82 000	150 000	80 000
Service och utveckling				
Köksutrustning	400	1 000	700	700
Nytt ledningssystem	1 369			
Vaktmästeri	350			
Datorer			100	
Summa	2 119	1 000	800	700
Samhälle				
912080 Inköp av mark	1 000	1 000	1 000	1 000
912100 Exploatering Löva strand	2 588	6 000	13 000	7 000
Reservkraftsbehov Stadsnätsnoden	337			
Blästgatan, inkl pumpstation o belysning	19 872			
Försäljning tomter, Löva strand			-10 000	-10 000
Nytt projekt Exploatering Skeer, Furulid ev förs o expl av ext aktör		1 500		6 000
Exploatering Odlingen, nedre Kuruld	5 500			
<i>Försäljning tomter, 15 tomter</i>		-1 500	-3 000	-3 000
Ospecificerad mark- och exploatering	500	500	500	500
Utrivning alternativt renovering Stordammen	250		5 000	5 000
<i>Försäljning tomter</i>	-500		-200	
913201 Kultur och bibliotek	150		150	
919210 Stadsnät	5 000	4 000	1 000	1 000
921082 Ospec. investering Sandhedsbron	7 000	7 000		
922440 Ombyggnad gator	1 000	1 000	1 000	1 000
922450 Gång och cykelbanor	500	500	500	500
922480 Vägbelysning	1 000	1 000	500	500
922482 Vägbelysning samförläggning el	1 000	500	500	500
922500 Gata samförläggning VA	1 000	1 000	1 000	1 000
933420 Bollplaner	100	100	100	100
933430 Ridhuset		300		500
933460 Ungdomens Hus		50		50
933440 Ishallen	1 500		250	
933510 Rörliga friluftslivet		300		300

Summa	47 797	23 250	11 300	11 950
Lärande				
Centralt inventarier 10 år	1 000	500	500	500
Centralt IT 3 år	1 500	1 500	1 500	1 500
Utemiljö	100	100	100	100
Summa	2 600	2 100	2 100	2 100
Omsorg				
Centralt datorer 3 år	250	250	255	260
HSR inventarier 10 år	300	50	50	50
ÄHO inventarier		200	195	3 950
Omsorg ospecificerat		600	3 000	3 050
Summa	550	1 100	3 500	7 310
Summa investeringar kommunen, netto	73 406	109 450	167 700	102 060

1.4 Soliditet kommun och koncern

1.5 Driftbudget

VERKSAMHET Inför kommunstyrelsen 22-10-31	Budget 2022 efter lönekomp.	Budget 2023 KS förslag	Budget 23 vs 22	Utfall 2021	Bu 22 vs utfall 2021
Kommunfullmäktige					
Kommunfullmäktige	425	425	0	334	91
Partistöd	377	377	0	357	20
Revision	750	750	0	725	25
Valnämnd	200	30	-170	7	193
Överförmyndare	646	646	0	561	85
God man och förvaltare	405	355	-50	378	27
Kommunfullmäktige	2 803	2 583	-220	2 362	441
Kommunstyrelsen					
Kommunstyrelsen	10 558	6 812	-3 747	7 983	2 576
Kommunchef	11 466	11 817	351	9 485	1 981
Ekonomienheten	4 901	4 901	0	4 887	14
Personalenheten	2 768	2 818	50	2 517	250
Löneservice	1 830	1 905	75	1 603	227
Kommunikation	3 049	3 649	600	2 060	989
Kommunstyrelsen	34 572	31 901	-2 671	28 535	6 037
Utskott för Strategi	0	0		7	-7
VO chef Service och utveckling	2 565	3 327	762	2 992	-427
Gemensamt och administrativt stöd	10 781	9 755	-1 026	12 108	-1 326
Utredning och utveckling	1 663	1 864	201	1 764	-101
Kostenheten	3 977	4 211	234	3 552	425
Intendent	2 494	2 549	55	-	2 494
Utskott för strategi	21 480	21 705	225	20 423	1 057
Utskott för Samhälle	100	100	0	66	34
VO chef Samhälle	2 022	2 140	118	2 010	12
Näringsliv	4 442	4 248	-194	3 348	1 094
Integration	-400	-300	100	-548	148
Arbetsmarknad	5 958	6 176	218	5 763	195
Infrastruktur	15 589	17 248	1 659	13 857	1 732
Skog och mark	576	644	68	-291	867
Fastighet	1 222	1 215	-7	995	227
Kultur och bibliotek	6 888	7 047	159	6 515	373
Fritid	10 863	11 134	271	12 391	-1 528
Samhälle	47 259	49 652	2 393	44 106	3 153

Utskott för Lärande	278	278	0	114	164
Musikskola	4 728	4 404	-324	4 638	90
Förskola	36 904	37 164	260	33 439	3 465
Grundskola och fritidshem	81 589	83 022	1 433	78 600	2 989
Grundsär	1 900	2 400	500	2 240	-340
BUU admin. (inkl. buffert m.m.)	7 110	7 815	705	5 416	1 694
Lärande	132 508	135 082	2 574	124 447	8 061
Gymnasienämnden					
Gymnasieskola	41 000	41 102	102	39 159	1 841
Gymnasienämnden	41 000	41 102	102	39 159	1 841
Utskott för Omsorg	326	326	0	49	277
Socialförvaltning gemensamt	1 715	1 906	191	1 200	515
Äldreomsorg (bidrag 3 680 tkr)	75 034	76 567	1 533	74 816	218
HS-enheten	16 475	16 503	28	14 102	2 373
Socialpsykiatri	2 300	4 156	1 856	2 294	6
LSS	28 538	27 531	-1 007	27 989	549
Individ och familjeomsorg	20 598	21 676	1 078	25 072	-4 474
Ekonomiskt bistånd	7 030	7 030	0	7 070	-40
Familjerätt och rådgivning	1 641	1 641	0	1 498	143
SOC admin. (inkl. buffert m.m.)	15 915	16 540	625	14 627	1 288
Integration (EKB)	-1 200	-1 200	0	-1 312	112
Omsorg	168 372	172 676	4 304	167 405	967
Summa Kommunstyrelsen	445 189	451 692	6 502	424 075	21 115
Miljö och- byggnadsnämnden	302	302	0	245	57
Administration miljö och hälsa	1 205	1 205	0	829	376
Livsmedel	92	92	0	168	-76
Miljötillsyn	346	346	0	52	294
Kalkning	139	139	0	134	5
Naturvård	149	149	0	264	-114
Alkoholhandläggare		170	170		1
Stadsbyggnad administration	1 382	1 502	120	1 326	56
Bygglov	463	463	0	442	21
Planer	1 791	1791	0	1 672	119
Översiktsplan	-	-	-	221	-222
Karta, Mät, GIS	992	992	0	760	232
Bostadsanpassningar	557	557	0	471	86
Ej fördelat		235	235		
Miljö och byggnadsnämnden	7 418	7 943	525	6 584	835

Löneökning, pension och PO ej fördelad		14 307	14 307		
Summa nämndernas nettokostnad	455 410	476 950	21 540	433 021	22 391
			4,7%		5,2%

--	--	--	--	--	--

Bilagor till kommunplanen

Bilaga 1: Prioritering av områden för bostadsutveckling

Bilaga 2: Prioritering av planer

Bilaga 3: Investeringsplan 10-årig

Bilaga 1

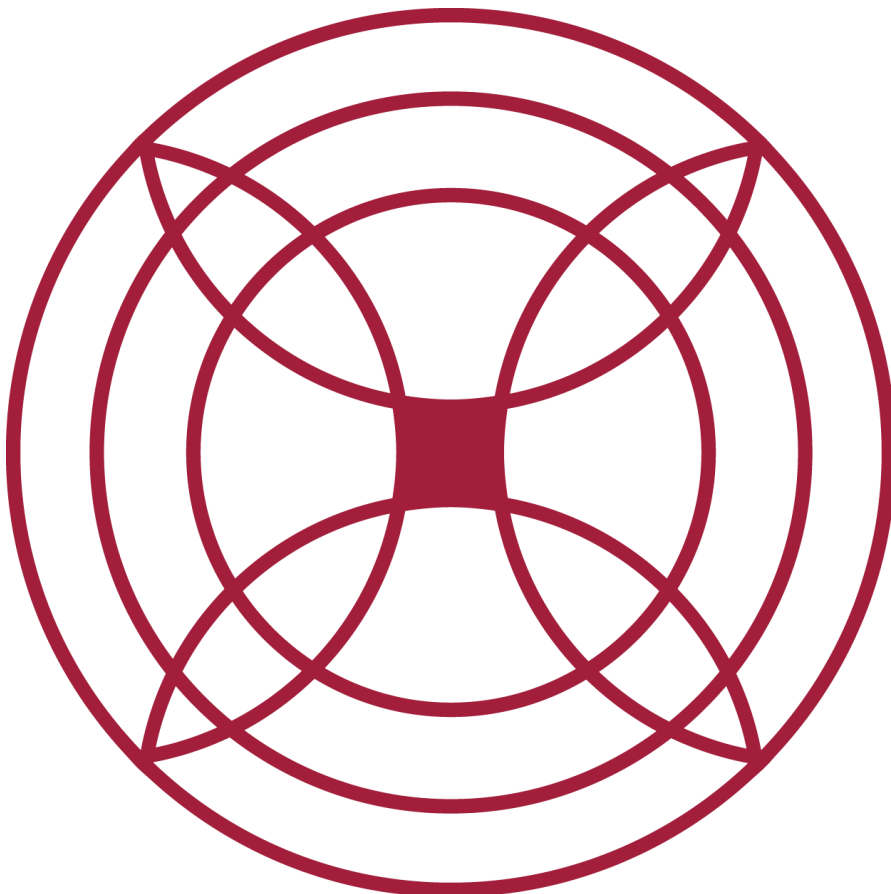
Prioritering	Område	Detaljplan, akt	Beskrivning
1	Centrum - del av HÄSTEN 11, område vid gamla polisstationen	Detaljplan från 1990 (DP 81), akt 2034-P25	Hyresrätter. Utöver befintligt hyreshus finns byggrätt för ett flerfamiljshus. Kommunal mark (OBAB). En anbudstävling pågår och utvärderas i oktober 2022.
2	Södra Orsa - Löva Strand	Planarbete startat 2021	Pågår 2022-23. Ca. 80-90 nya fastigheter med strandnära läge enligt nuvarande förslag (2021-04-22). Kommunal mark.
3	Södra Orsa – Odlingen, mellan Skeervägen och E45.	Detaljplan från 2009 (DP 111), akt 2034-P161	Påbörjas 2022. 10 villatomter. Vägplanen för nya E45 ska vinna laga kraft innan genomförande. Innan vägplanen finns behöver utformning av lokalgata samt huvudmannaskap ses över. Även projektering för väg, va, el och fiber samt upphandling av entreprenad kan göras innan vägplanen finns. Kommunal mark.
4	Södra Orsa - Nedre Kuruld	Detaljplan från 1994 (DP 90), akt 2034-P60	Påbörjas 2022. 5 villatomter. Området inväntar lagkraftvunnet beslut för nya E45 innan genomförande. Innan vägplanen finns kan projektering för väg, va, el och fiber utföras samt upphandling av entreprenad. Kommunal mark.
5	Södra Orsa - Skeer, folkparken och området nordöst om folkparken	Ej planlagt	Påbörjas 2023. Område är utpekad för bostäder i ÖP, detaljplan krävs. Omfattar både kommunal och privat mark. OLAB äger folkparken. Orsa kommunen behöver ta fram en utvecklingsidé för området innan Stadsbyggnads får planuppdrag.
6	Centrum - ULAS 2	Stadsplan från 1926 (SP 1) akt 20-OSS-2	Område för bostäder vid Lillån, ca 2800 kvm stort. Orsa kommunen behöver ta fram en utvecklingsidé för området. Beroende på utvecklingsidé kanske en planändring krävs.
7	Centrum - UVEN 9	Stadsplan från 1933 (SPL 3), akt 20-OSS-32	Eventuellt flerfamiljshus i centrum. Orsa kommunen behöver ta fram en utvecklingsidé för området. Beroende på utvecklingsidé kanske en planändring krävs.
8	Centrum - Sturegatan, vid hamnen.	Stadsplan från 1988, (SPL 70), akt 2034-P7, och 1963, akt 20-OSS-197.	Enligt ÖP kan en förtätning längs Sturegatan (vid hamnen) prövas genom detaljplanläggning, idag är området planlagt som naturmark. Området är inom strandskydd. Kommunal mark. Orsa kommunen behöver ta fram en utvecklingsidé för området innan Stadsbyggnads får planuppdrag.
9	Centrum - Ön	Detaljplan från 1992, (DP 85), akt 2034-P42	Nytt bostadsområde söder om kyrkogården utpekad i ÖP. Kräver ny detaljplan, området är inom strandskydd. Kommunal mark. Orsa kommunen behöver utreda eventuella föroreningar i området (gammal soptipp på platsen enligt uppgifter) samt ta fram en utvecklingsidé för området innan Stadsbyggnads får planuppdrag.
10	Centrum - Område omkring Kaffestugan och omkring Kroggatan, mot Lindänget	Detaljplan från 1977, (DP 95), akt 2034-P81.	Området planlagt som naturmark. Enligt ÖP skulle en förtätning av bostäder kunna prövas genom detaljplanläggning. I ÖP:n kallas området "grön kil nära vårdcentralen". Kommunal mark. Orsa kommunen behöver ta fram en utvecklingsidé för området innan Stadsbyggnads får planuppdrag.
	Centrum - mellan Bunk och Ön samt del av Västeråkern	Avstyckningsplan från 1942, akt 20-OSJ-1797 samt ÖP (APL 1942)	Området närmast reningsverket i Bunk är kanske möjligt för etablering av bostäder, vilket kan prövas i en ny detaljplan. Området är inom strandskydd. Behöver reningsverk byggas ut är det inte möjligt med bostäder. Området omfattar både kommunal och privat mark. Orsa kommunen behöver utreda reningsverkets påverkan på omgivningen samt ta fram en utvecklingsidé för området innan Stadsbyggnads får planuppdrag.
	Berget - korsningen Stackmoravägen/Södra Bergvägen	Detaljplan från 1993 (DP 88), akt 2034-P48, "Furulidsområdet"	Detaljplan för bostäder eller förskola. Flera villatomter möjliga om ej förskola. Kommunal mark.
	Centrum – Grevinnan 8	Detaljplan för kv. Grevinnan (DP 78), akt 2034-P21.	Planlagt för förskola. Bra läge för bostäder om detaljplan ändras. Kommunal mark.
	Centrum – sydväst om brandstationen	Stadsplan från 1977, (SPL 48), akt 2034-P1978/1	Området är planlagt för bostäder, allmänt ändamål och industri/verksamhet. Området är inte utbyggt. Ny detaljplan krävs om området ska förtätas med bostäder. Mest kommunal men även privat mark.
	Berget – norr om Södra Bergvägen, öster om E45, "Norra Maklinsänget"	Detaljplan från 1983 (SPL 64), akt 2034-P1984/1	Detaljplan för 52 villatomter. Ingen del av detaljplanen är genomförd, området är idag bevuxet med skog. Planen behöver aktualiseras innan genomförande. Omfattar både kommunal och privat mark. E45 medför att planlagda tomter närmast vägen inte kan bebyggas utan åtgärder.
	Centrala Orsa - vid stora rondellen, E45	Stadsplan från 1976, (SPL 43), akt 2034-P1976/5	ÖP anger att området kan nyttjas för bostäder, ny detaljplan krävs i sådana fall. Kommunal mark.
	Born - mitt emot Röda Kvarn, mellan Järnvägsgatan och järnvägen.	Detaljplan från 1994 (DP 89), akt 2034-P51	10 bostadslägenheter. Kommunal mark.
	Born - mellan Norra Bergvägen och Lillpersvägen	Detaljplan från 1989, (DP 73), akt 2034-P13, "Klockarkitt"	7 villatomter. Planen behöver dock aktualiseras innan genomförande. Planen omfattar både kommunal och privat mark.
	Område runt Kandre och Orsa Lärcentrum, norr om Stormyrsgatan.	Stadsplan från 1926 (SP 1) akt 20-OSS-2	På sikt skulle området kunna bli mer inriktad på bostäder och handel. Om det blir aktuellt med bostäder i området ska det säkerställas att marken är lämplig och ej förorenad. Privat och kommunal mark.

	Centrala Orsa Storgärdet, mot järnvägen och norr om lokstallarna.	Stadsplaner från 1972, (SPL 28, 1, 49, 94), akt 20-OSS-261 och 1926, akt 20-OSS-2. Detaljplan från 1996, akt 2034-P77	Enligt ÖP finns outnyttjade byggrätter kvar för bostäder. Privata mark och kommunal (OBAB).
	RENEN 12 och 15	Stadsplan från 1926 (SP 1) akt 20-OSS-2	Stadsplan för bostäder mellan järnvägen och hyresrättsområdet på Storgärdet. Miljöundersökning av marken krävs.
	Stenberg - flera områden	Ej planlagt	Flera områden i Stenberg är utpekade i ÖP:n som möjliga för att exploatera för bostäder. Detaljplan behövs. Omfattar både kommunal och privat mark.
	Centrum - MÅSEN 1	Detaljplan från 2007, akt 2034-P152	Hyresrätter. Två nya byggnader (max 2 våningar, 600 kvm/byggnad) för bostäder i strandnära läge möjliga. OBAB äger fastigheten. Ev upprioritering inväntar utfallet av anbudstävlingen för Hästen 11.
	Centrum - KRAKAU 5	Stadsplan från 1926 (SP 1) akt 20-OSS-2	Hyresrätter, finns outnyttjad byggrätt för bostäder inom befintlig fastighet (tidigare byggnad revs för ett antal år sedan). Ev upprioritering inväntar utfallet av anbudstävlingen för Hästen 11.

**ORSA
KOMMUN**

PRIORITERING AV PLANER 2023

Innehållsförteckning

Strategi för prioritering av planer.....	3
Syfte	3
Kriterier för prioritering av planarbeten	3
Prioritering av inkomna ansökningar om planändring eller ny detaljplan.....	3
Beslut om planprioritering.....	4
En röd tråd i samhällsplaneringen	4
Detaljplaneprocessen.....	5
Vilande planer och borttagande av beviljade planuppdrag	5
Ersätta äldre detaljplaner	5
Särskilda prioriteringsområden för år 2023	7
Bostäder.....	7
Utveckling av Grönklitt	7
Prioriterade planer 2023.....	8
Detaljplan för bostäder på Viborg 37:1 m.fl.	8
Detaljplan för Löva strand	9
Detaljplan för bostäder intill Råtjärnen i Grönklitt.....	10
Planeringsstrategi Orsa.....	11
Översikt planprioritering åren 2023 och framåt	12

Strategi för prioritering av planer

Syfte

För att tydliggöra dels hur privata planer, genom inkomna ansökningar om planbesked för planändring eller ny detaljplan hanteras och prioriteras, dels hur kommunens egna planuppdrag ska prioriteras av kommunstyrelsen, har följande strategi tagits fram.

Strategin syftar till att förenkla handläggningen för förvaltningen samt göra prioriteringen och handläggningen av planarbeten mer lättförståelig.

Kriterier för prioritering av planarbeten

För att kunna fokusera på de viktiga planerna men samtidigt se till att alla planer som bedöms lämpliga kan upprättas sker prioritering av planarbeten enligt nedan angivna kriterier.

- Genomförande av ÖP/FÖP och målsättningar i strategiska planer.
- Planer som är av stor betydelse för kommunens verksamheter och som är av stor betydelse för kommunens utveckling.
- Planer som ger exploaterbar mark för verksamheter av stort allmänt intresse. Planerna ska bedömas skapa sysselsättning samt vara attraktiva, lämpliga och aktuella för genomförande.
- Planer som ger exploaterbar mark för bostäder där det finns stort allmänt intresse och som bedöms attraktiva, lämpliga och aktuella för genomförande.
- Särskilda planer av stort allmänt intresse som ej innefattar bostäder eller verksamheter, exempelvis infrastruktursatsningar.

Planerna bedöms även utifrån hur många bostäder eller arbetstillfällen som en plan skapar, där fler antal bostäder eller arbetstillfällen ger en högre prioritering. Om det rör en plan för kommunens verksamheter eller särskilda planer av stort allmänt intresse prioriteras planerna efter hur stor nytta de bedöms göra.

Planerna värderas efter planområdets geografiska närhet till kommunikationer, service och infrastruktur samt efter den rådande efterfrågan av det planen möjliggör exempelvis bostäder eller arbetstillfällen.

Prioritering av inkomna ansökningar om planändring eller ny detaljplan

När en ansökan om planbesked för planändring eller ny detaljplan inkommer till kommunen alternativt i de fall där kommunen själv vill planlägga gör planenheten en bedömning av hur många av kriterierna och bedömningsgrunderna som planen uppfyller.

Miljö- och byggnadsförvaltningen prioriterar sedan tillsammans med samhällsbyggnadsgruppen mot de pågående prioriterade planarbeten och eventuellt övriga ansökningar som tas upp i kommunstyrelsen för beslut vid samma tillfälle. För de planer som kommunstyrelsen ger positivt planbesked beslutar kommunstyrelsen om planens prioritering efter förslag i ett tjänsteutlåtande.

Om flera planer bedöms uppfylla lika många kriterier och bedömningsgrunder prioriteras de efter när ansökan inkom till kommunen.

Om en ansökan anses vara extra prioriterad finns möjlighet för kommunstyrelsen att prioritera upp planen samtidigt som beslut om planbesked tas. Nya planer som kommunstyrelsen bedömer att inte prioritera upp läggs alltid till sist i planprioriteringen.

En detaljplan med planuppdrag som bedöms som relativt enkel att upprätta och handlägga kan utan beslut av kommunstyrelsen påbörjas och färdigställas trots att den inte ligger överst i prioriteringen om det innebär att handläggarnas arbetstid nyttjas optimalt.

Beslut om planprioritering

Prioriteringen av planer tas upp till beslut i kommunfullmäktige i samband med att kommunplanen tas varje år eller när ny prioritering behöver ske av någon orsak. Kf har delegerat till Ks att fatta beslut om prioriteringar under året. Vid detta tillfälle kan de planer som finns med i prioriteringslistan prioriteras om ifall det känns angeläget. Utöver kriterierna och bedömningsgrunderna ovan kommer hänsyn även att tas till hur länge en plan har väntat i listan och när det är angivet i planuppdraget att planen bedöms kunna antas.

En röd tråd i samhällsplaneringen

Planprioriteringen hanterar framtagandet av såväl översikts- som detaljplanering. Planeringsarbetet bör följa en röd tråd genom vilken lokalisering och utbyggnad/exploatering följer antagna planer och strategier.

För att planering ska ske i den riktning som kommunen förordar krävs att planering och beslutsprocesser går i samma riktning. För att fullfölja den röda tråden i samhällsbyggnadsprocessen och möjliggöra ett framgångsrikt genomförande av översiktsplaner och strategier krävs ett brett samarbete och samverkan mellan många olika aktörer.

Samhällsplanering är en process där kommunen har stor rådgighet och som kräver bred kunskap, involverar många aktörer och påverkas av lagstiftning. Våra livsmiljöer ska formars utifrån en helhetssyn, det vill säga planeringen ska sträva mot att den byggda miljön har goda sociala och fysiska egenskaper. Till sociala egenskaper hör socialt deltagande och människors tillit till varandra och till institutioner.

Kontinuerlig översiktsplanering

Från och med valet år 2022 ersätts aktualitetsprövningen av översiktsplan med krav om att kommunfullmäktige ska ta fram en planeringsstrategi varje mandatperiod. Strategin ska antas senast 24 månader efter ordinarie val. Senast den 11 september 2024 ska fullmäktige ha antagit kommunens första planeringsstrategi. Om inte detta genomförs upphör översiktsplanen att vara aktuell. Avsikten med en planeringsstrategi är att den ska vara mer framåtsyftande än aktualitetsprövningen i och med att kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen ska vara i fokus. Därför är det också möjligt att ändra strategin från det att den antagits och fram till nästa ordinarie val. Om fullmäktige i stället antar en ny översiktsplan inom första halvan av mandatperioden behöver kommunen inte anta en planeringsstrategi inom samma period.

Lokaliseringsutredningar

Kommunen ser utmaningar med att skapa framtida bostadsområden samtidigt som lagstiftaren ställer höga krav på ett områdes lämplighet exempelvis vad avser geoteknik, översvämningar och risker. Därför finns ett behov av att jobba med tidiga lokaliseringsutredningar för att ta fram lämplig mark för utveckling.

Detaljplaneprocessen

Kommunstyrelsen ska ta beslut vid följande skeden i detaljplaneprocessen:

- Uppdrag om och godkännande av Start-PM (om sådant upprättas).
- Godkännande av programhandling (om sådant upprättas) samt ge Miljö- och byggnadsförvaltningen i uppdrag att gå ut på samråd i programskedet.
- Besluta om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Det särskilda beslutet ska fattas efter att undersökningen är klar. Om arbetet med att ta fram eller ändra detaljplanen påbörjats efter 31 mars 2020 ska det särskilda beslutet fattas inom ramen för samrådet, det vill säga innan granskningen påbörjas.
- Godkänna samrådshandlingar.
- Godkänna granskningshandlingarna i de fall då planförslaget är av principiell art eller i övrigt av större vikt eller har ändrats väsentligt jämfört med samrådshandlingarna.
- Godkänna ett planförslag som kommunfullmäktige ska anta *eller* anta ett färdigt planförslag i de fall då kommunfullmäktige har delegerat uppgiften att anta detaljplaner till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen behöver inte godkänna upprättade planhandlingar eller ge förvaltningen i uppdrag att gå ut på samråd i planskedet om det inte är av principiell art eller i övrigt av större vikt. Detta kan göras genom att kommunstyrelsen fattar beslut om delegation i samband med planuppdrag.

I de fall där en strategisk miljöbedömning ska genomföras ska kommunstyrelsen fatta nödvändiga beslut. Även eventuella exploateringsavtal eller andra typer av avtal som berör planen ska godkännas samtidigt som planen antas av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.

Vilande planer och borttagande av beviljade planuppdrag

Påbörjade planer som blir vilande, t.ex. för att planintressenten inte är aktiv i planprocessen eller för att de inväntar beslut eller långa utredningar, flyttas till separat lista för vilande detaljplaner. När en detaljplan är antagen och Miljö- och byggnadsförvaltningen ska påbörja handläggningen av nästa detaljplan går Miljö- och byggnadsförvaltningen först igenom de planer som ligger i sektionen för vilande planer och ser om det har hänt något som gör att det går att fortsätta handläggningen av någon av planerna. I så fall plockas den detaljplanen åter upp till "Pågående planer" och i annat fall påbörjas den detaljplan som ligger överst i planlistan.

Planarbeten som inte sätts igång, blir vilande under en längre tid eller som inte kan slutföras finns kvar i plankatalogen till dess att de avslutas genom beslut av kommunstyrelsen.

Ersätta äldre detaljplaner

Det finns många äldre detaljplaner som sällan uppfyller dagens krav eller önskemål kring hur planering ska ske och på så sätt är inaktuella. Av den anledningen bör kommunen kontinuerligt fatta beslut om att omarbета och ersätta eller upphäva äldre detaljplaner. Samma kriterier som för övrig

planläggning gäller, se sidan 3. Beslut om att omarbete och ersätta en äldre detaljplan innebär att ett nytt planarbete påbörjas.

Särskilda prioriteringsområden för år 2023

Bostäder

Kommunstyrelsen i Orsa ansvarar för planprioriteringen och även om översyn sker löpande så är det viktigt att årligen besluta om vilka insatser som ska prioriteras under året. Kommunen vill få fram mer mark som går att bebygga med bostäder. Av detta skäl är detaljplaner för bostäder ett prioriterat område. Under år 2022-2023 pågår planarbete med bland annat Löva strand i Orsa.

Utveckling av Grönklitt

Friluftsområdet Grönklitt är aktuellt för utveckling. Ägaren Grönklittsgruppen ser potential att växa och vill utöka antalet bostäder i området. Grönklittsgruppen har sökt och fått planbesked för planering av fler bostäder. Miljö- och byggnadsförvaltningen likväl som Grönklittsgruppen ser ett behov av programarbete eller översiktligt planeringsarbete kopplat till utvecklingen av Grönklitt. Detta i syfte att studera frågor som vägar, natur, miljö, parkering osv. i ett större perspektiv.

Prioriterade planer 2023

Detaljplan för bostäder på Viborg 37:1 m.fl.

Planens syfte

Privat projekt som syftar till att tillskapa byggrätt för bostäder på ett område intill Digerbergets skola i Orsa.

Huvudman

Initiativ till exploatering kommer från privat ägare. Detaljplaneringen avser ett antal privatägda fastigheter.

Läge, areal och markägoförhållanden

I området Viborg intill Digerbergets skola. Området omfattar cirka 15 000 m² och det ägs av en privat aktör.

Tidplan

Beslut om planbesked fattades av kommunstyrelsen 19 september 2022. Planen har givits hög prioritet och kommunstyrelsen har ambition att anta planen under år 2023.

Uppskattad kostnad för kommunen

Planavtal behöver tecknas.

Detaljplan för Löva strand

Planens syfte

Tillskapa byggrätter för bostäder av blandat slag i naturnära och vackert läge invid Orsasjön i Orsas södra delar strax norr om byn Vattnäs.

Huvudman

Kommunen är markägare men detaljplanen kan komma att omfatta flera angränsande fastigheter.

Läge, areal och markägförhållanden

Invid Orsasjön i Orsas södra delar strax norr om byn Vattnäs. Området är stort och bedöms kunna inrymma en större mängd bostäder.

Tidplan

Tidplanen och framskridandet är beroende av att framför allt vägfrågan löses. Orsa kommun behöver ordna en trafiksäker och bra lösning för trafik till och från området.

Uppskattad kostnad för kommunen

Projektet är kommunalt.

Detaljplan för bostäder intill Råtjärnen i Grönklitt

Planens syfte

Grönklittsområdet växer och Grönklittsgruppen har givits positivt planbesked för att tillskapa byggrätter för bostäder i ett område som ligger intill Råtjärnen uppe i grönklittsområdet.

Huvudman

Grönklittsgruppen AB är ägare till området och är även den part som tagit initiativ till planläggning.

Läge, areal och markägförhållanden

Planområdet ligger i grönklittsområdet. Området är relativt stort och bedöms kunna inrymma en stor mängd bostäder. Grönklittsgruppen äger marken.

Tidplan

Beslut om planbesked har fattats. Planarbetet är beroende av VA-frågor som ska lösas genom överföringsledning. Tanken är att planarbetet ska takta med arbetet för att ordna vatten och avlopp i området.

Uppskattad kostnad för kommunen

Planavtal behöver tecknas.

Planeringsstrategi Orsa

Planens syfte

Från och med valet år 2022 ersätts aktualitetsprövningen med krav om att kommunfullmäktige ska ta fram en planeringsstrategi varje mandatperiod. Strategin ska antas senast 24 månader efter ordinarie val. Senast den 11 september 2024 ska fullmäktige ha antagit kommunens första planeringsstrategi.

Syftet med planeringsstrategin är att den ska främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering för att hålla översiktsplanen aktuell. Om översiktsplanen regelbundet blir föremål för politisk helhetsbedömning blir det också klarlagt om planen fortfarande ger uttryck för de övergripande politiska målen i kommunen. Kommuninvånare, näringsliv och intresseorganisationer med flera behöver kunna lita på att översiktsplanen uttrycker den aktuella politiska inställningen till bebyggelseutvecklingen i olika delar av kommunen eller om översiktsplanens ställningstaganden kan komma att ändras. Planeringsstrategin i sig innebär dock ingen ändring av översiktsplanen utan ska enbart tala om vad kommunen ska fokusera på i översiktsplaneringen och om det finns delar av planen som behöver ändras.

Översikt planprioritering åren 2023 och framåt

Prioritering av planer 2022 och framåt

DP Viborg
DP Löva strand
Planeringsstrategi
DP Grönklitt

Program Grönklitt (om beslut fattas)
DP Skeer

DP Söder om Grönklitt
Vindbruksplan

933430 Ridhuset	450		300		500		300		300		1 850
933460 Ungdomens hus	0		50		50						100
933440 Ishallen	1 000	1 500		250		250		250		250	3 500
933510 Rörliga friluftslivet	300		300		300		300		300		1 500
Tallhed kartläggning underhålls- och utvecklingsplan	300										300
Sa	19 853	47 797	23 250	11 300	11 950	2 300	1 700	1 300	1 700	5 800	126 950
Lärande											
Centralt invent 10 år	400	1 000	500	500	500	500	500	500	500		4 900
Centralt invent 5 år	500										500
Centralt IT 3 år	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500		13 500
Utemiljö	100	100	100	100	100			100			600
Sa	2 500	2 600	2 100	2 100	2 100	2 000	2 000	2 100	2 000	0	19 500
Omsorg											
Centralt datorer 3 år	250	250	250	255	260	265	270	275	280	285	2 640
HSR inventarier 10 år	300	300	50	50	50	50	50	50	50	50	1 000
ÄHO inventarier	450	0	200	195	3 950	185	130	175	170	165	5 620
Centralt bilar 5 år	1 000		600	3 000	3 050	3 100	3 150	2 000	2 000	3 300	21 200
Sa	2 000	550	1 100	3 500	7 310	3 600	3 600	2 500	2 500	3 800	30 460
Summa investeringar kommunen, netto	25 847	73 406	109 450	167 700	102 060	-1 700	8 600	6 300	6 600	10 000	508 262